БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 250 (6685)
НОЯБРИИН 29
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Үрэһэ хүрэнгэ хаалгада эрид хубилалта хэхэ

Ерэхэ хабарай тарилгын үрэһэ хүрэнгые колхозууд хадаа үни зяанда хаажа дүүргээд, мүнөө тэрээнээ тарилгын кондицида хүргэхын тула хүдэлмэри ябуулжа байха ёһотой һэн. Парти ба правительство, советскэ агрономическа наука манай хүдөө ажахын урда тиимэ эрилтэ табидаг, гадна КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленум мүн лэ тиимэ эрилтэ табяа.

Теэд, манай республикын олохон колхозууд үрэһэ хүрэнгэеэ тарилгын кондицида хүргэхэһөө байтагай, тэрээнээ хэмжүүрэйншье талаар хаажа дүүргээгүй. Үрэһэ хаалгаар илангаяа Курумканай, Баргажанай, Сэлэнгын ба бусад хэдэн аймагууд гээгдэжэ ябанад. Жэшээлхэдэ, Баргажанай аймагай колхозууд үрэһэеэ хүсэд хаагаагүй. Тэндэхи тон томо, тон баян колхозуудай нэгэн, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид үрэһэеэ хаахаяа яаранагүй. Энэ колхоз үшөө мянга гаран центнер ороохо үрэһэнэй фондо хааха ёһотой юм. Теэд, тэрээнээ хаанагүй. Мүн тус аймагай Сталинай, Ленинэй нэрэмжэтэ, «Большевик» колхозуудта үрэһэнэй таряан дутана. Теэд, Баргажанай эдэ колхозуудай түрүүлэгшэнэр нүхэд Бубеев, Кокорин, Эрдынеев, Токарев гэгшэд дутаһан таряагаа хүсээхын тула хэмжээ абанагүй. Курумканай аймаг үрэһэ хаалгаар республика дотороо хамагай һүүлдэ шэргүүлдэжэ ябана. Ноябриин 20-ной мэдээгээр тус аймаг ороохото культурануудай үрэһэнэй ороойдоо 23,4 процентыень хааһан байха юм.

Үрэһэ хаахын гадуур, тэрээнние сэбэрлэхэ, тарилгын кондицида хүргэхэ гээшэ тон шухала хэрэг байһаниинь хүн бүхэндэ, илангаяа колхозуудай, МТС-үүдэй, аймагуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ яһала мэдээжэ. Гэбэшье, энэ шухала хүдэлмэри болошогүй муугаар ябуулагдана. Мүн лэ дээрэ дурсагдагша Баргажанай, Курумканай, Сэлэнгын ба бусад зарим аймагуудта энэ хүдэлмэри болошогүйгөөр унжагайруулагдана. Баргажанай аймагай 10 колхозуудһаа дүрбэндэнь — Сталинай (Баргажан), Карл Марксын, Калининай нэрэмжэтэ, «Большевик» колхозуудта үрэһэ сэбэрлэлгэ ёһотойгоор эхилээгүй. Бэшэ колхозуудта энэ ажал хэрэг муугаар ябуулагдана. Жэшээлхэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо (Улюн) үрэһэ шалгаха лабораторидо шалгуулангүйгөөр аяар 750 центнер таряан сэбэрлэгдэһэн байха юм.

Мүн Кабанскын аймагай зарим колхозуудта үрэһэнэй ороохо сэбэрлэлгэ муугаар ябуулагдана. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, таряа сэбэрлэдэг машинанууд: триер, веялкэ, зерноиультнууд хангалтагүйгөөр ашаглагдана. Калининай нэрэмжэтэ колхоздо Кабанскын МТС-эй бүтээсэ ехэтэй машина — таряа сэбэрлэдэг «ОСТ—3» гэжэ машина хүдэлдэг аад, дүүрэн хүсөөрөө хүдэлнэгүй, үрэһэ шалгаха лабораторидо нэгэшье килограмм ороохон шалгагдаагүй.

Хартаабхын үрэһэ хаалга республика дотор даншье муугаар ябуулагдана. Ноябриин 20-ной мэдээгээр хартаабхын үрэһэ хааха түсэб республика дотор оройдоо 35 процент дүүргэгдэһэн байна. Энэ талаар, илангаяа Зэдын, Хэжэнгын, Сэлэнгын аймагууд гээгдэжэ ябанад. Эдэ аймагууд түсэбөө оройдоо 14—16 процент дүүргэнхэй.

Машинно-тракторна станцинууд һайн шанартай, кондиционно үрэһэнэй фонд байгуулгада хам оролсоногүй. Жэшээлхэдэ, Куйтунска МТС-эй (директорынь нүхэр Сабылин) хүтэлбэрилэгшэд үрэһэнэй фонд байгуулгада анхаралаа хүсэд хандуулнагүй. Энэ хадаа тус МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй ба мэргэжэлтэдэй колхозуудтахи ажал хэрэгые һулаар мэдэдэг байһыень, һайн шанартай үрэһэ хаахыень колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые яаруулдаггүй байһыень харуулна.

Парти ба правительство, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол хадаа үндэр баян ургаса абаха эрилтэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда табина. Тэрээнһээ гадна, Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозойхидой, Читын областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые социалистическэ мүрысөөндэ урйһан хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска мүрысөөндэ хабаадагшадай хандалгые зүбшөөн хэлсээд, бүгэдэниитын мүрысөөндэ ороһон колхозно таряашад ерэхэ жэлдэ баян ургасын һуури табихын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр мүнөө ажаллажа байнад.

Ерэхэ жэлэй үндэр ургасын үндэһэ һууринь, агротехническэ бусад хэмжээ-ябуулгануудтай хамта, шанар һайнтай үрэһэ хүрэнгэ хааха ябадал болоно.

Мүнөө зорилго юуб гэхэдэ, дуталдажа байһан үрэһэнэй таряае яабашье оложо, хүсэд дүүрэнээр үрэһэнэй фонд байгуулха шухала. Гадна, үрэһэнэй таряае сэбэрлэхэ, тарилгын кондицида хүргэхэ гээшэ мүнөөдэрэй шухалын шухала зорилго мүн.

Колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна организацинууд, партиин айкомууд хадаа үрэһэнэй фонд байгуулха талаар хэгдэжэ байһан бүхы хүдэлмэриие үдэр бүри хинан шалгажа байха, үрэһэнэй фондые хүсэд дүүрэнээр, һайн шанартайгаар байгуулхые туйлаха ёһотой.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Академик А. А. Лебедевые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Наукын талаар ехэ габьяатай байһанайнь түлөө, мүн түрэһөөр жаран наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, академик Лебедев Александр Алексеевичые Ленинэй орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль.
1953 оной ноябриин 26.

Москвада литературна дээдэ курса нээгдэхэнь

Литературна дээдэ курса шэнэ жэлдэ СССР-эй советскэ уранзохёолшодой Союзай А. М. Горькиин нэрэмжэтэ литературна институдай дэргэдэ нээгдэхэнь. Тус курсада һуралсал хоёр жэлэй болзортой юм. Советскэ уранзохёолшодой Союзай гэшүүд лэ эндэ һуралсахаар абтаха байна. Тэдэнэр диалектическэ ба историческа материализм, философиин түүхэ, политическэ экономи, марксистско-ленинскэ эстетикын үндэһэ һуури, искусствонуудай түүхэ, ород болон советскэ литература шудалха юм. СССР-эй арадуудай ба гадаадын литературын талаар тусхай разделнүүд программадань оруулагдаа. Уранзохёолшодой творчествын ба литературна мэргэжэлэй асуудалнуудта ехэ анхарал табигдана.

Культурын, наукын болон техникын шэнэ туйлалтанууд тухай лекцинүүд һурагшадта уншагдаха, мүн манай ороной алдарта хүнүүдтэй уулзалганууд болохо байна.

Москвагай, Ленинградай, Украинын, Белоруссиин, Грузиин, Таджикистанай болон союзна бусад республикануудай уранзохёолшодһоо олон арбаад мэдүүлгэнүүд шалган абалгын комиссида оронхой.

(ТАСС).

БМАССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

Харьяата колхозуудайнгаа малай үбэлжэлгые Хориин МТС-эй хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилжэ байһан тухай

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые дүүргэлгэдэ Хориин машинно-тракторна станци ба тэрэнэй директор нүхэр Балдаев харюусалгагүйгөөр хандана гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэнэ. МТС-эй дирекци тус тогтоолтой зохилдуулан, өөрынгөө хүдэлмэриие шэнэдхэн һайжаруулаагүй, ниитын малажал хүгжөөлгые хүтэлбэрилгын хажуу тээ байһан зандаа. МТС-эй директор нүхэр Балдаев колхозуудта малай үбэлжэлгын бодото дээрээ ямараар үнгэргэгдэжэ байһыень мэдэнэгүй, харьяата колхозуудтаа МТС-эй хүдэлмэриие ёһо тэдыгээр, хойрог нобшоор хүтэлбэрилһэн зандаа.

Эндэхи колхозуудта малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл зүндөө орхигдошоһон байгаа. Тэрэнэй эсэстэ колхозуудта тэжээл бэлэдхэхэ түсэб таһалдуулагдаа. «Путь Сталина», Маленковой ба Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта мүнөө хүрэтэрөө соломо һурилэлгэ дүүргэгдээгүй. Малай байрануудые барилга эмхидхэлгэдэ МТС тэрэшэлэн һанаа амараар хандаа. Тэрэнэй эсэстэ МТС-эй харьяата колхозууд түсэбэй ёһоор 7774 толгой малай байха байрануудые бариха ёһотой аад, миил 3418 толгой малай байрануудые бариһан байха юм. Тиихэдээ зарим байрануудынь үшөө баригдажа хүсэд дүүргэгдээгүй.

МТС-эй дирекци тэжээл гаргашалгын, тэрэнние буйлуулжа малда эдюулгын талаар юушье хэнэгүй. Зарим колхозуудта мүнөө хүрэтэрөө кормозапарнигууд тодхогдоогүй, кормушканууд байхагүй. Колхозуудай малдаа тэжээл багаар бэлдэһэн болобошье, потребкооперациһаа концентрированнэ тэжээлнүүдые колхозуудай абаха ба энэ хэрэгтэ табигдаһан, Госбанкын кредидүүдые ашаглаха ябадал МТС-эй дирекци хангаагүй.

Зарим колхозуудта уһалууриин газарнуудай хатаһан ба хүрэһэн дээрэһээ зарим малнуудынь уһалууригүй үлэжэ, мүнөө үедэ тураҗа байна. Тиихэтэй хамта тус МТС ба тэрэнэй мэргэжэлтэд малые уһалууряар хангаха талаар колхозуудта туһаламжа үзүүлнэгүй.

МТС-эй харьяата колхозуудта малнуудай ветеринарна хангалга муугаар эмхидхэгдэнхэй; эбэртэ бодо малай залуу түлнүүд олоороо бужуутаһан ушар үзэгдэнэ. Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо үбшэлһэн үхэрнүүд элүүр малнуудтай суггаа байлгагдана.

Машинно-тракторна станциин мэргэжэлтэд фермэнүүд, отаранууд ба гүүртэнүүдтэ үсөөн ябадаг, Хоринскдо һуужа байдаг, малай үбэлжэлгые үнгэргэлгэдэнь колхозуудта зохихо туһаламжа үзүүлнэгүй.

МТС-эй харьяата колхозуудай малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ культурно-ажабайдалай һайн услови байгуулагдаагүй, зарим малшад дулаан хубсаһаар, һайн байраар хангагдаагүй. Тэдэниие культурнаар хангалга муугаар эмхидхэгдэнхэй. Тиихэдэнь МТС малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ зохихо анхаралаа хандуулнагүй.

Малажалһаа оруулагдаһан олзо доходһоо колхознигуудай ажалта үдэрнүүдтэ аванс үгэхэ тушаа КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолоор хараалагдаһан гуримые МТС-эй дирекци хазагайруулха ябадал гаргаа. Аванс тон ехээр хожомдуулагдажа үгтөө, тиихэдээ малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ тогтоогдоһон урмашуулганууд бэелүүлэгдээгүй байха юм.

Ажалшадай депутадуудай Хориин аймагай Соведэй гүйсэдком болбол харьяата колхозуудтаа малай үбэлжэлгые ёһото һайнаар хүтэлбэрилгын түлөө харюусалгатай байһан тухайнь Хориин МТС-тэ эрилтэ хээгүй ба МТС-эй хүдэлмэридэ бии байһан ехэхэн дутагдалнуудые хамаархадаггүй байгаа гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэнэ.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ингэжэ тогтоогоо:

1. КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые дүүргэлгэдэ харюусалгагүйгөөр хандаһанайнь түлөө, харьяата колхозуудайнгаа малай үбэлжэлгэдэ ёһо тэдыгээр ба хойрог нобшоор хандаһанайнь түлөө Хориин МТС-эй директор нүхэр Балдаевта шанга выговор соносхохо. Хэрбээ МТС-эйнгээ хүдэлмэриие түргэнөөр шэнэдхэн һайжаруулга хангаагүй һаа, МТС-эй директорэй тушаалһаа гаргатдаха гэжэ нүхэр Балдаевта һануулха.

2. Харьяата колхозуудайнгаа малай үбэлжэлгые үнгэргэлгэдэ бии байһан ба тус тогтоол соо тэмдэглэгдэһэн алдуунуудые усадхахыень, тиихэ зуураа үбэлжэлгые үнгэргэлгэдэнь «Путь Сталина», «Улаан Одон», Ждановай, Маленковой ба Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта хамаг бүхы туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулхыень МТС-эй директор нүхэр Балдаевые уялгалха.

3. Хориин МТС-эй дирекциие ингэжэ уялгалха:

а) гурбан үдэрэй болзор соо полинууд дээрэһээ бүхы соломо суглуулжа һурилхэ;

б) колхозуудта тэжээл зүбөөр гаргашалгын хойноһоо нарин хиналта тогтоохо, тэжээл үриһэн ба гамгүйгөөр гаргашалһан баримтануудые усадхаха, ойрын үедэ колхозуудайнгаа концентрированнэ тэжээлнүүдые худалдан абалга, нарһанай ба шэнһэнэй мүшэрнүүдые бэлэдхэлгэ хангаха;

в) колхозуудта соломо ба ороохото тэжээлнүүдые хэршэлгэ, бутаруулга энэ гэһээр эмхидхэхэ, тэрэнэй тула МТС-эй механизаторнуудай дундаһаа бүридхэгдэһэн бригадатай нүүдэл агрегат бии болгохо;

г) байгша оной декабриин 1 болотор тусгаар монтажна бригада эмхидхэхэ, колхозуудта бии байһан бүхы кормозапарнигуудые ба малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха бусад машинануудые энэ оной декабрь һарын турша соо тус бригадын хүсөөр тодхохо;

д) колхозуудай бүхы малые һайн уһалууряар хангаха асуудал энэ гэһээр шиидхэхэ, хэрэгтэй болоо һаань, малнуудые уһалуури һайнтай газарта абаашаха, мүльһэ бэлэдхэжэ, тэрэниие малажалай фермэнүүдтэ шэрэхэ хүдэлмэри эмхидхэхэ;

е) малай эдеэлүүлгэ ба харууһалгые эрид һайжаруулга хангахын түлөө, үбэлжэлгын турша соо малай хүсэ шадал доошолуулхагүйн ба мал гарзалуулхагүйн түлөө фермэнүүд, отаранууд ба гүүртэнүүдтэ саг үргэлжэ байхыень МТС-эй болон колхозуудай зооветеринарна мэргэжэлтэдһээ эрихэ. Хамуу ба бужуу үбшэнүүдые усадхахын түлөө бүхы зохихо хэмжээнүүдые абаха, эдэ үбшэнүүдэй саашадаа дэлгэрхэ ябадал гаргахагүй.

4. МТС-эй хүдэлмэриин хойноһоо бодото хиналта тогтоохыень, харьяата колхозуудайнгаа малай үбэлжэлгые үнгэргэлгэдэ бии байһан ехэхэн алдуунууд ба дутуунуудые энэ гэһээр заһаха талаар эрилтэ хэхыень ажалшадай депутадуудай Хориин аймагай Соведэй гүйсэдкомые уялгалха.

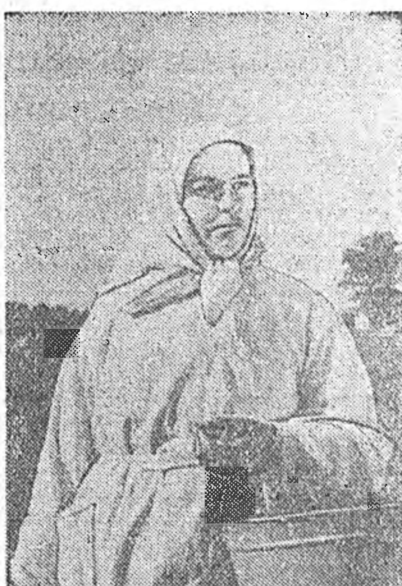

Полтавска область. Золотоношско районой Шевченкын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан М. И. Дахно энэ жэлэй 9 һара соо хаража байһан 8 үнеэн бүриһөө 5125 литр һү һааһа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һаалишан М. И. Дахно.

ТАСС-эй фотохронико.

Железноводско курортдо

ЖЕЛЕЗНОВОДСК, ноябриин 26. (ТАСС). Ородой үни урдын курорт-эмнэлгын булагуудтай ба үндэр газарай уларилтай Железноводскдо үбэл болобошье, олон хүн амарна. Эндэ бүхы санаторинууд ба эмнэлгын эмхи зургаанууд түхэреэн жэл соо хүдэлмэрилнэ. Мүнөөдэр 50 шахуу хүн Кировэй нэрэмжэтэ, Калининай нэрэмжэтэ «Светлана», «Горный воздух», «Ударник» гэжэ санаторинуудта ба амаралта-эмнэлгын бусад газарнуудта амархаяа ерэбэ.

Жэлэй эхинһээ хойшо Железноводскын амаралта-эмнэлгын газарнуудта ба клиникэнүүдтэ 19 мянган хүн амарһан байна. Курорт улам үргэн болоно. Железная гэжэ хадын хормойдо профсоюзна амаралта-эмнэлгын газар баригдажа байна, мүн үхибүүдэй шэнэ санатори һаяар баригдажа эхилхэнь.

Советскэ архитекторнуудэй Союзай правлениин пленум нээгдэбэ

СССР-эй советскэ архитекторнуудэй Союзай правлениин типовой проектированиие хүгжөөлгын асуудалнуудта зорюулагдаһан пленум ноябриин 25-да Москвада нээгдэбэ.

СССР-эй советскэ архитекторнуудэй Союзай правлениин харюусалгата секретарь С. Е. Чернышев пленум нээгээ. Правлениин секретарь Г. А. Захаров типовой проектированиин творческо асуудалнуудаар элидхэл хэбэ.

(ТАСС).

ШЭНЭ ХҮНҮҮД

«Победа» колхозой һүнэй-товарна фермые даагша Кондрат Яковлевич Чебунин хатарша хурдан морёороо фермэ тээшээ гүйлгэжэ ябатараа урдаһаа ерэһэн машина үнгэргэхын түлөө харгыһаа хажуу тээшээ гарана. Энэ үедэ наран һая хадын саанаһаа бултайжа байһан юм. Гэр доторой зүйлнүүдые ашааһан хоёр «ЗИС-үүд» хүүен шууян хажуугаарнь гарашаба.

—Мүнөө үедэ гэр доторой зүйлнүүдые ашааһан машинанууд үдэр бүри ябажа байдаг болонхой. Шэнэ хүнүүд хүдөө нютагта ерэжэ байна гээшэ. Мүнөө манда хүдэлмэрилхэдэ хүнгэн болоожо, ажахыгаа түргэн хүгжөөжэ шадаха байнабди,—гэжэ машинын хойноһоо Кондрат Яковлевич хаража дуугараад, малтайтаа заһан, моринойнгоо боожо хүдэлгэнэ. Морининь түрүүшээр һуури дээрээ собхорон татаад, саашаа хатаржа орбо.

Городһоо колхоздо, машинно-тракторна станцида, совхоздо хүдэлмэрилхээ ерэжэ байһан мэргэжэлтэдые тэдэнэр шэнэ хүнүүд гэжэ нэрлэдэг. Иимэ хүнүүдтэй үглөөдэрынь бидэнэр уулзаһан байгаабди.

Тарбагатайн МТС-эй директор нүхэр Добриковой кабинет соо түмэр замшын хубсаһатай, мүрэнүүд дээрээ яларма сагаан погонтой хүн орожо ерэбэ.

—Нүхэр директор, би манай МТС-эй харьяата «Победа», «Гигант» болон Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай фермэнүүд дээгүүр ябаад ерээб. Сэхыень хэлэхэдэ, эдэ колхозуудай малажалай фермэнүүдэй хүдэлмэринүүд тон мууса механизацилагдаһан байна. Оройдоошье механизацилагдаагүй гэжэ хэлэхэдэ болохо,—гэжэ тэрэ ороһон хүн хөөрэнэ.

—Тон зүб хэлэнэш,—гэжэ директор хэлэбэ.

—Энээн тухай урданшье хөөрэлдэдэг байгаабди,—гэжэ эндэ байһан айкомой секретарь нүхэр Малыгин хэлэнэ.—Теэд энэ хэрэг бүтээжэ шадаха эрдэмтэй хүнүүд манай эндэ олдодоггүй байгаа.

Улан-Удын паровозо-вагонно заводой техническо-хинамжын таһагай инспектор Л. Квактун мүнөө Тарбагатайн МТС-тэ малажалай фермэнүүд дээрэхи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха талаар ахалагша механик болоожо ошоһон байна. Механик Лаварь Квактун кормозапарник, соломорезкэ болон дээгүүр татамал харгынуудые тодхохо гэһэн өөрынгөө түсэб тухай хөөрэжэ үгэбэ.

Квактун урдань ПВЗ-гэй котельнэ цехын ахалагша мастер байһан Юрий Утеевтэй энэ МТС-тэ уулзаһан байна. МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд эдэ хоёрые урданай хани нүхэдүүд гэжэ мэдэһэн юм шэнги зэргэлһэн байрануудые гаргажа үгэһэн байгаа. Мүнөө дээрээ тэдэнэр нэгэ нэгэ комнатотойнууд. Тиигэбэшье, энэ МТС дээрэ байрын барилганууд үргэнөөр эрхилэгдэнэ.

Юрий Васильевич Утеев 1947 ондо Улан-Удын түмэр замай техникум дүүргээд, тэрээнһээ хойшо ходо ПВЗ-дэ хүдэлмэрилдэг байгаа. Эндэ хүдэлмэрилхэдэнь хэды һайн болобошье, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые дуулаһ сасуу намайе хүдөө нютаг МТС-тэ эльгээгыт гэжэ мэдүүлгэ үгэһэн байна.

МТС-тэ Утеевые машинно-тракторна мастерскойе даагша болгожо томилһон байха юм. Хабар, зун, намарай халуун хаһа соо МТС-эй машинанууд һайнаар хүдэлмэрилхэ ёһотой. Тэрэнэй түлөө машина заһагшад эршэмтэйгээр, эрхим һайнаар, эрхим шанартайгаар хүдэлмэрилхэ уялгатай гэжэ нүхэр Утеев хөөрэнэ.

МТС-тэ һаяхан ерэһэн шэнэ станогууд тус мастерской соо табигданхай. Бүхы тракторнууд болон хүдөө ажахын бусад машинанууд станциин центральна буусада суглуулагдажа, зэргэлүүлэн табигдаа. Трактор заһабарилга эхилээ. Тэрээние мүнөө үедэ узловой метоһээр хэдэг болоо. Узел бүхэндэнь дуй дүршэл ехэтэй бүлэг тракторисгнуудай начальнигууд габигданхай.

Нүхэр Утеев ажалай журам тухай, ажалые зүбөөр эмхидхэхэ ба хүдэлмэриингөө сагые үлэмжэ һайнаар ашаглаха тухай тон ехэ анхарал оролдолго гаргана.

—Урдань трактористнууд МТС-тэ ерэжэ хүдэлмэрилхэдөө ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг, хүдэлмэриингөө үдэрые дүүрэнээр ашагладаггүй байһан юм,—гэжэ Утеев хэлэнэ.— Дуратай һаа хүдэлмэридөө ерэжэ, дурагүй һаа түлеэндэ ой гарашадаг, город наймаа хэхээ арилшадаг байгаа. Энээн дээрэһээ заһабарилгын шанар муу байдаг, болзорынь унжагайрдаг һэн. Бидэнэр мүнөө МТС дээрэхи ажалайнгаа журамые фабрика, завод дээрэхидэл болгохо хүсэлтэйбди. Хүдэлмэришэн бүхэн өөрынгөө саг минутые ашагтайгаар хэрэглэхэ ёһотой.

Иимэ арга боломжонууд манда бии. Манай МТС-тэ ахалагша агроном, ахалагша зоотехник, ахалагша инженер, ветеринарна врач, участково агрономууд хүдэлмэрилжэ байдаг. Мүн промышленна предприятинууд болон эмхи зургаануудһаа урдын трактористнууд, комбайнернууд, механигууд МТС-тээ бусана.

Һаяхан МТС-эй хүдэлмэришэд болон албахаагшад «Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолоор баталагдаһан үндэр салин хүлһэ анха түрүүнээ абаа.

Мүнөө МТС-эй саг үргэлжын бүхы хүдэлмэришэдтэ социальна страхованиин мүнгэн бюджедтэ оруулагдана. МТС-эй бүхы хүдэлмэришэд саг зуура ажал хүдэлмэри хэжэ шадахаяа болиходоо туһаламжа абадаг, мүн промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд болон албахаагшадтай адли пенси, жэлэй амаралта абадаг болонхой.

...Үдэшэнинь Утеев Квактун хоёр сугларжа, үглөөдэрэйнгөө хүдэлмэриин түсэб табидаг. Тиигэбэшье, үни удаан хөөрэлдэжэ һууха сүлөө байдаггүй: трактор болбол паровоз бэшэ, тэрээн тухай номуудые уншаха, чертёжнуудые шудалха хэрэгтэй.

Мэргэжэлтэдэй таһалганууд соо һүни орой болотор гал носожо байдаг. Тэдэнэрые элдэб олон ехэнүүд ажал хүдэлмэри хойшодоо хүлеэнэ.

А. АЛЕКСАНДРОВ.

Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөө зарлаха тухай Франциин, Англиин ба США-гэй Правительствонуудта

СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ЭЛЬГЭЭҺЭН НОТО

Ноябрииң 16-да ССР Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство хадаа Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөө зарлаха тухай асуудалаар Советскэ Правительствын ноябриин 3-най нотодо харюу болгоһон Франциин, Англиин ба США-гэй Правительствонуудай адли удхатай нотонуудые абаба.

Ноябриин 26-да СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство Советскэ Правительствын харюу нотые Москвадахи Франциин, Англиин ба США-гэй Посольствонуудта эльгээбэ.

Франциин Правительствын 1953 оной ноябриин 16-най нотын текст ба Советскэ Правительствын 1953 оной ноябриин 26-най нотын текст дооро толилогдобо.

Франциин Правительствын 1953 оной ноябриин 16-най ното

Франциин Посольство Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствые хүндэлдэг байһанаа гэршэлнэ, тэрээндэ иигэжэ мэдээсэхэ хубитай байна:

I—Американска ба Британска Правительствонуудтай нигта хани харилсаатайгаар ажаллажа, Французска Правительство ноябриин 9-дэ Луганодо Гадаадын Хэрэгүүдэй дүрбэн Министрнүүдэй зүблөө зарлаха гэһэн дурадхалтайгаар, тэрэнэй октябриин 18-да эльгээһэн нотодо харюу болгон Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительствын ноябриин 3-да эльгээһэн нотые нарин тодорхойгоор шэнжэлһэн байна. Нүгөө талаһаа, Германска Федеральна Республикын Правительствотай ба Берлиндэхи германска засагаархидтай консультаци хэгдэбэ.

II—Һүүлшын 4 һарын турша дотор Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительство уласхоорондын тон яаралтай проблемэнүүдые шудалха зорилгоор тэрээндэ эльгээгдэһэн уряалые гурба дахин буруушаагаа гэжэ Французска Правительство халаглан тэмдэглэнэ. Уласхоорондын түгшүүрилые багадхаха эрхим метод юуб гэхэдэ, эрид шанга ба үрэ ехэтэ хүсэлэлгэ гаргажа, мүнөө байгаа бэрхэшээлнүүдые, түрүүшын ээлжээндэ түргэнөөр шиидхэгдэхэ бэрхэшээлнүүдые удаа дараалан зайлуулха арга олохо ябадал болоно гэжэ Французска Правительство тооложо үргэлжэлһөөр. Энэ һаналые баримталан, тэрэ хадаа Германиин табиһан проблемэнүүдые, тусгаарлабал, тэрэниие сүлөөтэйгөөр нэгэдүүлхэ проблемые шиидхэхэ зорилгоор Гадаадын Хэрэгүүдэй дүрбэн Министрнүүдэй зүблөө зарлаха, нүгөө талаһаа —австрийска гүрэнэй договор баталалгые туйлаха гэжэ дурадхаба, мүн Корейдэ политическэ конференци зарлаха аргатай болгохын тула хүсэлэлгээ гаргажа үргэлжэлһөөр байна.

III—Ноябриин 3-най нотоһоонь хараад үзэхэдэ, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительство Хитадай Арадай Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын хабаадалгатайгаар Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөө зарлахые хараална, тиихэдээ тус зүблөөн аша дүнгүй ба заха үзүүргүй үгэ хэлэлгээр унжагайрхагүй байхаһаа гадна, яаралтай тодорхой асуудалнуудые шиидхэлтэдэ ямаршье прогресс туйлаха аргагүй байха ёһогүй гэһэн тон һайн хараа бодолые үндэһэ болгоһон байна.

IV—Французска Правительство өөрынгөө уряалда ямаршье условинуудые хабсарганагүй, мүн шадахынгаа зэргээр Советскэ Правительствын хараа бодолые анхаралдаа абаха гэжэ саг үргэлжэ оролдодог юм. Харин Советскэ Правительство Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөө зарлалгатай дашарамдуулан даб дээрэхи хэдэн эрилтэнүүдые табина. Тэдэнэй зариманиинь Европодо ямаршье хамаагүй байна, гэбэшье, Советскэ Правительствын һаналаар, тэдэнэр европейскэ проблемэнүүдые шэнжэлжэ эхилхын урда тээ хангагдаха ёһотой байгаа. Бусад эрилтэнүүдынь өөһэдынгөө аюулгүй байдал хангаха талаар бүхы түсэбүүдһээ Франциин, Великобританиин ба Холбоото Штадуудай арсаха гэһэн удхатай байгаа. Хамгаалгагүй Баруун Европа—зүблөөндэ хабаадаһанай түлөө Советскэ Союзай эриһэн сэнгынь иимэ хэбэртэй байна. Иимэ эрилтэнүүд тон таарамжагүй байна гэжэ Советскэ Правительствын мэдэхэгүй байха арганьгүй.

V—Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительство һайн дүнгүүдтэ хүргэжэ шадаха хэлсээнүүдые мүнөө эхилхэ дурагүй байна гэһэн тобшололые Французска Правительство советскэ һүүлшын нотоһоо хэхэ баатай болоо. Гэбэшье, Французска Правительство уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын тула шиидхэгдэхэ шухала тон яаралтай асуудалнууд тушаа хэлсээ туйлаха зорилгоор бүхы арга хэрэгсэлнүүдээ ашаглажа үргэлжэлхөөр эрид шиидэнхэй хэбээрээ байна. Тиимэһээ тэрэ хадаа эдэ шухала проблемэнүүд тушаа хэлсээнүүд бүри үргэн хэлсээндэ хүргэхэ зам бэлэдхэхэ ба тиин бүхы дэлхэй дээрэ бодото эб найрамдал һэргээн байгуулгада туһалха байгаа гэжэ этигэхэдээ, Советскэ Правительствода октябриин 18-да эльгээһэн уряалаа дэмжэнэ.

Советскэ Правительствын 1953 оной ноябриин 26-най ното

Советскэ Правительствын ноябриин 3-най нотодо харюу болгогдоһон, Франциин Правительствын ноябриин 16-най нотые абаһанаа Советскэ Правительство гэршэлнэ.

Уласхоорондын эгээн яаралтай проблемэнүүд тушаа Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөө зарлаха тухай дурадхалые СССР-эй Правительствын буруушааһан хэбэртэйгээр Французска Правительство мэдүүлнэ. Тиимэ баталалга үнэн байдалда тааранагүй, Советскэ Правительствын ноябриин 3-най ното соо хэлэгдэһэн зүйлдэ шууд зүришэнэ.

Энэ ното соогоо Советскэ Правительство уласхоорондын эгээн яаралтай проблемэнүүд тушаа Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөө зарлаха тухай дурадхалые буруушаагаагүй байхаһаа гадна, Франциин Правительствын дурадхалтай СССР-эй Правительствын дурадхалай тааралдаагүй байбашье, тиимэ зүблөө зарлалгые зүбшөөһэнөө дахин гэршэлһэниинь мэдээжэ.

Советскэ Правительство иигэжэ дурадхаба:

«СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөө зарлаха ба энэ зүблөөн дээрэ:

1. Уласхоорондын харилсаануудай түгшүүрилые багадхаха талаар хэмжээ-ябуулгануудые Франциин, Англиин, Америкын Холбоото Штадуудай, Хитадай Арадай Республикын, Советскэ Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй составтайгаар хаража үзэхэ.

2. Зүблөөнэй бэлэдхэлэй үедэ табигдаһан бүхы дурадхалнуудые оруулалсан, германска асуудалые Франциин, Англиин, Америкын Холбоото Штадуудай ба Советскэ Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй составтайгаар зүбшэн хэлсэхэ».

Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөө зарлаха тухай өөрынгөө дурадхалые Советскэ Правительство һүүлшын һарануудай турша дотор нэгэтэбэшэ, тусгаарлабал, августын 4-дэ, сентябриин 28-да, ноябриин 3-да табиһан байгаа гэжэ һануулхые шухалада тоолоно.

Тиимэ болохолоороо, Советскэ Правительство уласхоорондын харилсаануудай түгшүүрилые багадхаха талаар хэмжээ-ябуулганууд тухай нийтэ асуудалые ба илангаяа Европодо аюулгүй байдалые хангалтатай, тиимэ болохолоороо уласхоорондын оршон байдалай түгшүүрилые багадхалгатай нигта холбоотойгоор шиидхэгдэхэ германска асуудалые хаража үзэхын тула Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөө зарлахые эрид шууд дурадхаһан байна. Советскэ Правительство нимэ зүблөө зарлахые шухала гэжэ мүнөөшье тоолоно. Советскэ Правительствын һаналаар, иимэ зүблөөн ямар нэгэн ганса асуудалые харалгаар уридшалан хизаарлагдаха ёһогүй, харин уласхоорондын эгээн яаралтай проблемэнүүдые хаража үзэхэ арга боломжотой үнэхөөр байха ёһотой болоно.

Уласхоорондын харилсаануудай түгшүүрилые багадхаха талаар хэмжээ-ябуулгануудые хаража үзэхын тула Франциин, Англиин, США-гэй, СССР-эй ба Хитадай Арадай Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй хабаадалгатайгаар, мүн германска асуудалые зүбшэн хэлсэхын тула Франциин, Англиин, США-гэй ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй хабаадалгатайгаар зүблөө зарлаха тухай Советскэ Правительствын дурадхал уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгада, тусгаарлабал, германска проблемые эсэслэн шиидхэхые эридэг, Европодохи бата бэхи аюулгүй байдал хангалгада туһалха гэһэн юрэнхы нэгэн эрмэлзэлгээр нэбтэрэнхэй байна.

Французска Правительство уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхэ гэһэн эрмэлзэлгэ тухайгаа тэрэшэлэн мэдүүлнэ, тиихэдээ германска проблемэ, австрийска гүрэнэй договор баталха, Корейдэ политическэ конференци зарлалгада туһалха гэһэн эгээн яаралтай асуудалнуудые дурдана. Заагдаһан проблемэнүүдые нэрлэлгэ юу харуулнаб гэхэдэ, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ уласхоорондын эгээн яаралтай проблемэнүүдтэ Французска Правительство Европодо хамаатай тодорхой асуудалнуудые, мүн Азида хамаатай асуудалнуудые оролсуулна.

Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөөн дээрэ Азидахи байдал тухай проблемэнүүдые хаража үзэхэ хэрэгтэй байгаа гэжэ Французска Правительствын мэдэрээд байхадань, иимэ проблемэнүүдые хаража үзэлгэ ба журамжуулгада бусад агуу ехэ дүрбэн державануудтай хамта Хитадай Арадай Республикын хабаадалсаха ёһотойнь тоншье элитэ ба шухала болоно. Тиихэтээ хамта уласхоорондын бүхы оршон байдал дээрэхи түгшүүрилые бага болгохо хэмжээ-ябуулгануудые хаража үзэхэ тон шухала болоод байһан энэ ушарые буруушааха ямаршье үндэһэн үгы байна, тиин Советскэ Правительство энээн тээшэ үсэд шанга оролдолго гаргажа байдаг, энээн дээрэһээ харахада Франциин, Англиин, США-гэй, СССР-эй ба Хитадай Арадай Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй хабаадалгатай зүблөөн хойшолуулагдашагүй хэрэг мүн болоно.

Уласхоорондын бүхы оршон байдалые зөөлэрүүлхэ хэмжээ-ябуулганууд тухай асуудалые хаража үзэлгэ тон шухала ба хойшолуулагдашагүй болоһон түлөөдэнь ямаршье һаалта, газаашалгагүйгөөр бүхы агуу ехэ державануудай хабаадалсалгатай зүблөө татаха шухала гэжэ Советскэ Правительство тоолодог байһан ба тооложошье байна. Франциин Правительство хадаа уласхоорондын түгшүүрилые зөөлэрүүлхэ зорилгодо баһал туһалха хүсэлтэй гэжэ тэрээнэй мэдүүлээ хадань табан державануудай: Франци, Англи, США, СССР ба Хитадай Арадай Республикын зүблөө таталгада һаад бэрхэшээлнүүд үгы болохо ёһотой байгаа. Тиимэһээ ноябриин 16-най ното соо тус асуудалай талаар хэгдэһэн арсалтануудай ямаршье үндэһэгүй байһаниинь баһал элитэ болоно.

СССР-эй Правительство болбол Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөөн тухай асуудалаар өөрынгөө ноябриин 3-най ното соо бэшэгдэһэн позициие дахин батална.

Тэрээнтээ хамта германска милитаризмые һэргээн бодхоолго ба Баруун Германиие ремилитаризацилгада үргэн үүдэ нээжэ үгэхэ «европейскэ арми» гэдэгые байгуулха түсэбүүд, мүн тэрэшэлэн Европын бусад гүрэнүүдэй аюулгүй байдалда аюул тохёолдуулан, Европын хэдэн гүрэнүүдэй территори дээрэ хари оронуудай сэрэгэй базануудые тогтоолго хадаа Европодохи аюулгүйн байдалай интересүүдтэ таарахагүй байна гэжэ СССР-эй Правительство дахин мэдүүлнэ.

Европейскэ армиие байгуулгада Советскэ Союзай дурагүйгөөр хандадаг ябадал хадаа «тэдэнэрэй өөһэдынь аюулгүйн байдалые хангаха хамаг бүхы түсэбүүдһээ Франци, Великобритани ба Холбоото Штадуудай арсахыень эриһэн» эрилтэ мүн гээшэ гэһэн шэнгеэр мэдүүлһэн ноябриин 16-най ното соохи Французска Правительствын мэдүүлгэ хадаа ямаршье үндэһэгүй гэжэ Советскэ Правительство эрид буруушаана, юуб гэхэдэ, СССР-эй дээрэ дурсагдагша позици хадаа эдэ гүрэнүүдэй өөһэдынь зэбсэгтэ хүсэнүүд тухай асуудалда огто хамаарханагүй. «Бэеэ хамгаалжа шадахагүй Баруун Европа болбол зүблөөндэ хабаадалсахынгаа түлөө Советскэ Союзай эриһэн сэн мүн янзатай» гэһэн шэнгеэр пропагандын элитэ зорилгоор хэһэн мэдүүлгэнь баһал ямаршье үндэһэгүй байха юм.

Хэнэйшье мэдэхээр, «европейскэ арми» гэдэг нэрэтэйгээр зургаан гүрэнүүдэй: Франци, Баруун Германи, Итали, Бельги, Голланди ба Люксембургын арми байгуулха гэһэн туршалга хэгдэнэ. Тиимэ болохолоор энэ түсэб болбол Европын олонхи оронуудые оруулалсангүй, тон үсөөхэн бүлэг европейскэ гүрэнүүдэй арми байгуулалга хараалагдана. Тиихэ зуура, «европейскэ арми» байгуулха ябадалай гол зорилгонь хадаа Баруун Германида саг үргэлжын арми һэргээн бодхоохо арга боломжо олгожо, дээрэ дурсагдагша «европейскэ армиин» состав соо баруун германска армиие сэрэгэй гол хүсэн болгожо оруулха гэһэн ябадал мүн байха юм. «Европейскэ арми» байгуулха ябадал хадаа өөһэдынгөө агрессивнэ зорилгоор шэнэ дайн байлдаа үүдхэхые оролдон, тэрээндэ гансахан германска арадые татажа оруулхаһаа гадна, «европейскэ армиие» байгуулга тэдэнэртэ даалгагдаха байһан түлөөдэнь шэнэ дайн байлдаанда Европын бусад арадуудые татажа оруулха эрмэлзэлгэтэй үсэгэлдэрэй гитлеровецүүд болон германска бусад реваншистнуудаар али болохоор дэмжэгдэдэг байна.

«Европейскэ арми» байгуулха гэһэн энэ түсэб бэелүүлгын аюулые Европын бүхы арадууд, тэрэ тоодо мүнөө үедэ энэ арми байгуулгада элсүүлэгдэжэ байгаа оронуудай арадууд ойлгохо ёһотой, юуб гэбэл, «европейскэ арми» гэдэгэй гаршаг доро германска милитаризмын армиин һэргээн бодхоогдожо байһаниинь элитэ. «Европейскэ арми» байгуулха ябадал болбол тэрээнэй составта оруулагдаһан зэбсэгтэ хүсэнүүд ба баруун германска реваншистска армида түшэглэжэ, Европын хэдэхэн гүрэнүүдэй агрессивнэ бүлэг байгуулагдан, эдэнэр Европын бусад олон гүрэнүүдэй урдаһаа — Советскэ Союз, Польша, Чехословаки ба бусад оронуудай урдаһаа бэеэ эсэргүүсүүлэн табиха гэһэн ябадалһаа ондоо удхагүй юм. Тиимэ болохолоор «европейскэ арми» байгуулха түсэб болбол Европодо эб найрамдал бэхижүүлгэдэ яашье туһалжа шадахагүй байна. Энэ түсэб хадаа Европын нэгэ хубиие нүгөө хубидань эсэргүүсүүлэн табиха түсэб мүн. Тиимэһээ энэ түсэб уласхоорондын харилсаа холбооной түгшүүрилые багадхаха бэшэ, харин Европын оронуудай хоорондохи зүрилдөөнүүдые бүри ехээр хурсадхан, энээгээрээ шэнэ дайн байлдаанай уршаг аюулнуудые шангадхаха байна. Тиимэ болохолоор Европодохи эб найрамдалай хэрэгтэ эгээн ехэ аюултай германска милитаризмын хүсые һэргээн бодхоохо гэһэн «европейскэ армиие» байгуулха ябадал хадаа дэлхэйн шэнэ дайнай аюул тохёолдуулна, энээниие бүхы дэлхэйн эб найрамдалда дуратай арадууд анхаралдаа абангүй байжа шадахагүй юм.

«Европейскэ арми» гэдэгтэ Советскэ Правительство эсэргүүсэжэ байхадаа, иимэ арми байгуулга болбол Европодо аюулгүй байдалые бэхижүүлгэдэ яашье туһалхагүй, харин тон эсэргүү һөөргэ үрэдэ зайлашагүйгөөр асарха байна. Иимэ арми байгуулга хадаа тэрээндэ хэнэйшье занажа байгаагүй «бэеэ хамгаалжа шадахагүй Баруун Европые» бии байлгахагүй гэһэн ямаршье эрмэлзэлгэтэй холбоотой бэшэ гэжэ тоолоно.

Баруун Европын оронуудай аюулгүйе хангалга хадаа Баруун Европын оронуудые Зүүн Европын оронуудта эсэргүүсүүлэн табиха ябадал дээрэ үндэһэлхэ бэшэ, харин Европодо аюулгүй байдалые хангаха талаар Европын бүхы оронуудай эбтэй эетэй оролдолго дээрэ үндэһэлээ һаа бата бэхи байха юм. Эдэ оролдолгонууд хадаа Европодо агрессиин шэнэ актнуудһаа һэргылхэ гэһэн зорилготойгоор урдань тусхайта державануудай баталан абаһан уялгануудта түшэглэжэ шадаха ба түшэглэхэ ёһотой байна.

Европейскэ арми байгуулгада эсэргүүсэжэ байхадаа Советскэ Союз болбол шэнэ дайн байлдаанай аюулые зайсуулхын интересэ, тиимэ болохолоор Европодо бодото аюулгүй байдал хангаха интересэ оролдоно. Советскэ Союз болбол Европын бүхы оронуудай хоорондо, тэдэнэй олониитын байгуулалтаһаа дулдыдангүйгөөр, тусхайта хэлсээ хэхэ замаар европейскэ аюулгүй байдалые хангахын түлөө Европын бусад оронуудтай хамта бүхы оролдолго гаргахаар бэлэн байна. Хэрбээ Франци ба СССР-эй оролдолгонууд, мүн Европын бусад оронуудай оролдолгонууд сохом эдэ зорилгонуудта тааралданги байгаа һаань бүхы европейскэ оронуудта аюулгүй байдал дүүрэнээр хангагдажа шадагдаха байгаа. Энээнэй түлөө Европодохи аюулгүй байдалые бэхижүүлгэдэ айхабтар шухала удхашанартай германска асуудалые Германиие демократическа ба эб найрамдалда дуратай гүрэн болгон тэрээнэй нэгэдэлые ба бэеэ даанги байдалые һэргээн бодхоохо интересэй ёһоор шиидхэхэ шухала.

Дээрэ хэлэгшэһээ иимэ тобшолол гаргажа болохо байна гэбэл, Франци ба СССР-эй Правительствонууд эб найрамдалые ба уласхоорондын аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ тээшэ эрмэлзэжэ байдаг тулада, тэдэнэр уласхоорондын бүхы оршон байдалай түгшүүрилые зөөлэрүүлхэ хэмжээ-ябуулганууд тухай асуудалые, мүн тэрэшэлэн Европодохи аюулгүй байдал тухай асуудалые хойшолуулангүй хаража үзэхэ ба германска проблемые таарамжатайгаар шиидхэхэ гэһэн хүсэл һаналтай байха ёһотойнь мэдээжэ. Ноябриин 3-най ното соохи Советскэ Правительствын дурадхалай гол удхань сохом тиимэ байһан юм.

Зүгөөр СССР ба Франци, мүн тэрэшэлэн Англи ба США-тай нотонуудые андалдалга дээрэһээ дурсагдагша дурадхалнууд тушаа нийтэ һаналтай мүнөө хүрэтэр болгоогүй байһан түлөөдэнь, энэ асуудалые Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй тусхайта уулзалтан дээрэ хаража үзэхэ шухала болоно. Тиихэ зуура, Франци, СССР, Англи ба США-гэй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөөндэ өөрынгөө хабаадалсалгые ямар нэгэн уридшалан бэлэдхэһэн условинуудтай холбонотүйбди гэжэ ноябриин 16-най ното соо Французска Правительствын хэһэн мэдүүлгые Советскэ Правительство анхаралдаа абана. Мүн иимэ мэдүүлгэнүүдые Англи ба США-гэй Правительствонууд хэһэн байха юм.

Уласхоорондын шухала проблемэнүүдые ойрын сагта журамшуулха ябадалда туһалха гэһэн эрмэлзэлгэ баримталжа, Советскэ Правительство болбол Франци, СССР, Англи ба США-гэй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөөндэ хабаадалсахаар бэлэн байһанаа харуулна.

Дээрэ заагдагша һанамжынгаа ёһоор, уласхоорондын харилсаануудай түгшүүрилтэ байдалые багадхахын зорилгоор ойрын сагта Франци, Англи, США, СССР ба Хитадай Арадай Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөөниие татаха тухай асуудал тус зүблөөн дээрэ табиха хүсэлтэй байһан тухайгаа Советскэ Правительство мэдүүлхэ шухала гэжэ тоолоно.

Советскэ Правительствын һанамжаар, дүрбэн державануудай Министрнүүдэй зүблөө татахада таарамжатай газар хадаа Берлин город байжа болохо байна.

Иимэ нотонуудые Советскэ Правительство мүн Англи ба США-гэй Правительствонуудта эльгээһэн байха юм.

Партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр ябуулһанай хойшолонгууд

Хэжэнгын аймагай партийна конференци

Хэжэнгын аймагай партийна конференци болобо. Партиин айкомой хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэлые КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр **Бельгаев** хэһэн байна.

Аймагайнгаа ажахые болон культурые хүгжөөхэ хэрэгые аймагай партийна организаци зарим тэды һайжаруулбашье хүдөө ажахынгаа хүгжөөлгэдэхи гээгдэлээ бүринмүһэн усадхажа үшөө шадаагүй гэжэ элидхэлшэ ба үгэ хэлэһэн нүхэд тэмдэглэбэ. Аймагай ажахын гол һалбаринууд—малажал болон таряанажал хангалтагүйгөөр эрхилэгдэнэ, валовой ба товарна тон бага продукци үгэнэ.

Һүүлэй хоёр жэлэй туршада аймагай колхозууд нийтынгээ адуу малые хүгжөөхэ, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ гүрэнэй түсэб дүүргэнэгүй. 1952 ондо һаамхай үнеэн бүриһөө дунда зэргээр миил 442 литр һү, энэ жэлэй 10 һарын туршада оройдоо 432 литр һаагаа. 1953 ондо хонин бүриһөө дунда жэшээгээр миил 1,6 килограмм нооһон хайшалжа абтаһан байна.

Партиин айком, аймгүйсэдком тоосоото үе соогоо тэжээлэй бата бэхи база байгуулжа шадаагүй, зоотехническэ барилгануудые хүсэд эрхилээгүй байна.

Таряанажал мүн лэ хангалтагүйгөөр эрхилэгдэнэ. 1953 ондо орооһото культурануудай гектар бүриһөө миил 5 центнер, хартаабхын —7 центнер, овощиин 2—3 центнер ургаса абтаа.

Иимэ муу ургаса яахадаа абтааб гэхэдэ, газартаряалангые эрхилхэ культура тон муу, агротехникын заабаринууд хүсэд сахигдадаггүй, түрүүшүүлэй дүй дүршэл олоной шадабари болгогдон нэбтэрүүлэгдэдэггүй байна.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолой гараһанһаа хойшо партиин айком хүдэлмэреэ шэнэдхэн табижа шадаадүй. Энэ дутагдалые делегат нүхэр Цымпилов тон зүб тэмдэглэбэ. — Партиин айкомой хүдэлмэрилэгшэд, жэшээнь, айкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Бельгаев ехэнхидээ кабинедтээ һуужа байдаг, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулхын оронло олонхи ушарта элдэб олон захиралта, тогтоолнуудые бэшэжэ сагаа үнгэргэдэг, — гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ талаар аймаг дотор өөдтэй юумэ хэгдээдүй. Адуу мал энэ үбэлэй үедэ хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээлээр хангагдаагүй. Гэхэ зуура, мүнөө үбһэ тэжээл хайша хэрэгээр гаргашалагдана. Зарим колхозууд малайнгаа байрануудые заһабарилжа, дулаалжа дүүргээдүй, малай зарим фермэнүүдтэ малшад дутамаг байһан зангаараа.

Аймагай хүдөө ажахын шухала һалбаринуудай гээгдэлэй гол шалтагаануудай нэгэниинь юуб гэхэдэ, Хэжэнгын, Чесанын машинно-тракторна станцинуудай хангалтагүй хүдэлмэри мүн болоно. Тус МТС-үүд хүдөө ажахын культурануудай ургасые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ, нийтын малай тоо толгойе олошоруулха ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ зорилго шиидхэжэ шаданагүй.

Партиин айком тоосоото үе соогоо промышленна предприятинуудай, эмхи зургаануудай партийна организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулжа шадаагүй. Аймагай промкомбинат, «Бурмонголсельстрой» барилгын участок, аймагай маслопром, худалдаа наймаанай ба бэлэдхэлэй организацинууд даалгабаринуудаа хүсэд дүүргэнэгүй. Культурно-гэгээрэлэй ба медицинскэ эмхи зургаануудай, һургуулинуудай хүдэлмэридэ мүн лэ горьтойхон дутагдалнууд бии байна.

Аймагай ажахын ба культурна байгуулалтадахи дутуу дундануудай гол шалтагаанииңь юуб гэхэдэ, партийно-эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриие партиин айкомой һайнаар табижа шадаагүй ябадал болоно гэжэ конференциин делегадууд тон зүб тэмдэглэбэ.

Аймаг дотор нийтэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигданхай. Энээн тушаа делегадууд нүхэд Дондукова, Жамьянов, Атутов, Семенов гэгшэд хэлэһэн байна. Идеологическа хүдэлмэриие партиин айкомой пропаганда ба агитациин таһаг хангалтагүйгөөр ябуулна.

Элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд марксизм-ленинизмые пропагандалгын, коммунистнуудай болон комсомолецуудай политическэ һуралсалай горьтойхон дутагдалнуудые элирүүлэн шүүмжэлһэн байна. Үнгэрэгшэ жэлэйхидээл адли мүнөөшье жэлдэ олохон кружогуудай, политһургуулинуудай занятинууд идейно-политическэ ба методическа талаараа доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ. Зарим һурагшад занятиһаа гээгдэнэ. Бэеэ даагаад һурадаг коммунистнуудай һуралсалай хойноһоо ёһотой хиналта табигданагүй.

Партиин айкомой тоосоото элидхэл тушаа 29 хүн үгэ хэлээ. Тэдэнэр бултадаа шиидхэгдээгүй асуудалнууд тухай, аймагай хүдөө ажахын гээгдэлые усадхаха тухай хэдэ хэдэн үнэтэ дурадхалнуудые оруулаа. Партиин айкомой бюрогой ба аппарадай ажал-ябуулгадахи хэдэн олон алдуу дутуунуудые делегадууд тон хурсаар шүүмжэлээ.

Делегат нүхэр Цыренжапов үгэ хэлэхэ зуураа, партиин айкомой бюро хүдөө ажахые халирхайгаар хүтэлбэрилнэ, колхозуудай бодото байдалые һайнаар мэдэнэгүй, илангаяа гээгдэнги колхозуудта зохихо туһаламжа үзүүлнэгүй гэжэ тэмдэглэбэ. Саашань, жэжэхэн колхозуудые томодхохо дурадхал нүхэр Цыренжапов оруулһан байна. Томо колхозуудай бүлиоу һайн байдаг ушарһаа энэ дурадхалыень конференциин олохон делегадууд дэмжэһэн байна.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Аюржанаев мүн лэ партиин айкомой хүтэлбэрилхы арга методэй дутагдалые хурсаар шүүмжэлһэн байна.

—Партиин айком партийно-политическэ хүдэлмэриие ажахын хүдэлмэритэй эвбөөр зохилдуулан ябуулжа шаданагүй, партийна эхин организацинуудай үүргые ба харюусалгые дээшэлүүлнэгүй, үдэр бүриингөө ажал-ябуулгада партийна бэшэ эдэбхитэдтэ түшэглэнэгүй. Партиин айкомой хүдэлмэрилэгшэд колхозуудай экономикые гүнзэгыгөөр шудалнагүй, гэжэ тэрэ шүүмжэлбэ.

Ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой ажал-ябуулга нилээд шүүмжэлэгдэһэн байна. Аймгүйсэдком асуудалнуудые удаанаар, эдэбхи багатайгаар шиидхэдэг гэжэ делегадууд тэмдэглэбэ. Аймгүйсэдкомой хүтэлбэрилэгшэд, илангаяа аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Жамсаранов эдэбхи үүсхэлгүйгөөр хүдэлмэрилдэг, бага ехэшье асуудалые өөрөө шиидхэжэ үгэдэггүй гэжэ делегадууд Ринчинимаев, Очирова ба бусад тэмдэглэбэ.

Конференци болбол хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ хэрэгые, партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриие һайжаруулгада зорюулагдаһан шиидхэбэри баталан абаа. Партиин айкомой, шалгалтын комиссиин шэнэ состав һунгагдаа.

* *
*

КПСС-эй айкомой нэгэдэхи пленум болоно, партиин айкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр **Ц. Д. Бельгаев**, секретарьнуудаар **Б. С. Содномов, Ц. Н. Цыренжапов** гэгшэд һунгагдаба.

Албанска арадай национальна һайндэр

Ноябриин 29-дэ — албанска арадай национальна һайндэр. Юһэн жэлэй урда тээ, энэ үдэр Албаниин ажалшад немецкэ фашистска сэрэгүүдэй гол хүсэнүүдые Советскэ Армиин бута сохиһон ябадалые ашаглан, өөрынгөө газар нютагые эзэмдэгшэдһээ сүлөөлөөд, арадай демократическа байгуулалта тогтообо һэн.

Миллионһоо бага үлүүтэй хүн зонтой багахан Албани ехэ гасалан зоболонгуудые дабажа гараа. Эрхэ сүлөөдэ дуратай албанска арад табан зуу шахуу жэлэй туршада турецкэ дарлалта доро байгаад 1912 ондо сүлөөрһэн байна. Гэбэшье, 27 жэл үнгэрөөд байхада, 1939 ондо энэ орон дахяад эзэмдэлгэдэ ороо һэн. Энэ удаа тэрээниие итальянска империалистическэ булимтарагшад эзэмдэһэн байгаа. Энэ үеһөө хойшо итальянска, удаань дэлхэйн хоёрдохи дайнай эхилһэнһээ хойшо немецкэ эзэмдэгшэдтэ эсэргүүсэһэн албанска арадай национально-сүлөөрэлгын тэмсэл эхилээ һэн. Гадаадын эзэмдэгшэдтэ эсэргүү арадай нангин дайнай эмхидхэгшэнь ба зоригжуулагшань коммунистнууд байгаа.

Эзэмдэгшэдые намнажа, арадай-демократическа байгуулалта тогтоогоод, ажалшад болбол Албаниин түүхэдэ түрүүшынхеэ эсэгэ оронойнгоо ёһотой эзэд болоһон байна. Орон дотор газарай реформо үнгэргэгдэжэ, тэрээнэй эсэстэ 300 мянга гаран гектар хахалагдаагүй газар газаргүй ба бага газартай таряашадай 70 мянга гаран ажахынуудта элсүүлэн үгтөө. Промышленностиин гол һалбаринуудые национализацилга 1946 оной эсэстэ дүүргэгдэһэн байна. Бүхы банкнууд, гадаадын худалдаа наймаан ба дотоодын бүхы шахуу худалдаа наймаан гүрэнэй мэдэлдэ элсэн ороо.

Эдэ бүгэдэ хадаа Советскэ Союзай ахадүүгэй туһаламжатайгаар социализмын үндэһэ һууринуудые түсэбэй ёһоор байгуулжа орохо арга боломжые албанска арадта олгобо. 1951—1955 онуудта арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб баталагдаһан байгаа. Мүнөө энэ түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна.

Байлдаанууд дундуур хатуужаһан Албанска Ажалай партиие тойроод нигтаар жагсаһан Албаниин арад болбол орон дотор арадай-демократическа байгуулалтые усадхаха, урданай феодально-капиталистическэ журам һэргээн бодхоохо гэһэн уласхоорондын ба дотоодын реакциин бүхы аашаа һэдэлгэнүүдые усадхаһан байна. Арадай демократиин байгуулалта жэлһээ жэлдэ бэхижэнэ.

Баруун Европын капиталистическэ оронуудай промышленна хүгжэлтын талаар дайнай урда тээхи хэмжээндээ байхадань, арадай-демократическа Албани энэ хэмжээе найма дахин дабаһан байна. Дайнай хойто тээхи жэлнүүдэй туршада Албани орооһо таряа үйлэдбэрилтые хоёрһоо үлүү дахин, рисэй [illegible]гаса хуряалгые дүрбэ дахин дээшэлүүлжэ шадаа.

Советскэ эрхим зэргын техникээр дүүргэлгэдэһэн шэнэ предприятинүүд орон дотор байгуулагдаа. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ гидроэлектростанци ашаглалгада оруулагдаа. Тэрэ хадаа ороной столица Тираниие, И. В. Сталинай нэрэмжэтэ текстильнэ комбинадые, сахарна комбинадые, горнорудна промышленностиин хэдэ хэдэн томо предприятинуудые электроэнергеэр уһаар хангана. Адриатическа далайн эрье дээрэхи Дуррес гэжэ портово городые Тиранатай холбоһон түрүүшын түмэр зам байгуулагдаа.

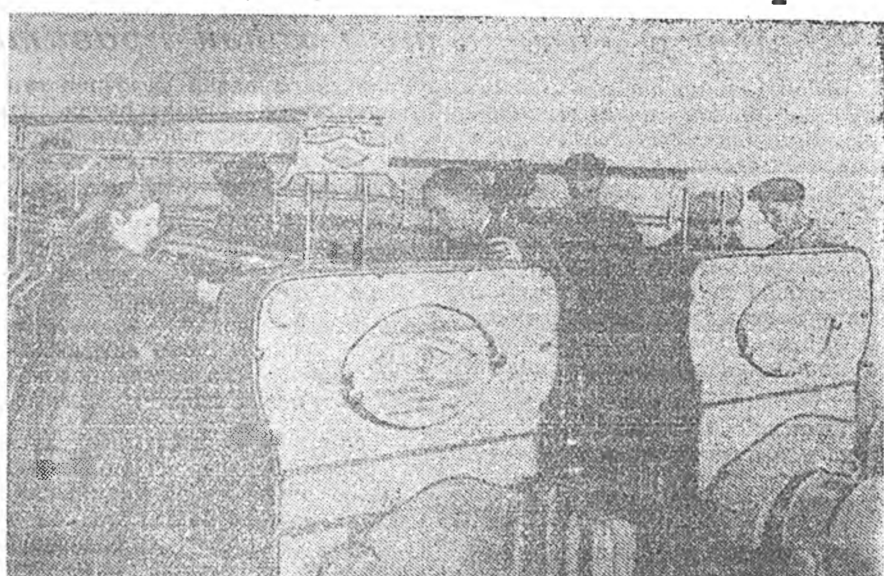

Сталинай нэрэмжэтэ текстильнэ томо комбинат Албаниин Арадай Республикада баригдаа. Тэрэ хадаа жэл соо 20 миллион метр бүд гаргаха хүсэтэй.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: СССР-һээ һая эльгээгдэһэн станогуудые комбинадай худалмэришэд шудалжа байна. **ТАСС-эй фотохронико.**

Шэнэ байгуулалтын далайсые иимэ баримтанууд гэршэлжэ үгэнэ: энэ жэлэй хоёрдохи кварталда үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, барилгын хүдэлмэринүүдэй хэмжээн 53 процент дээшэлээ. Правительство ба Албанска Ажалай партиин ЦК арадай хэрэглэлэй эд товар үйлэдбэрилдэг промышленностиин ургалтые түргэдхэхэ тушаа хэдэ хэдэн шухала хэмжээнүүдые һүүлэй үедэ абаһан байна. Ороной хүдөө ажахы амжалтатайгаар хүгжэнэ, тэрээнэй коллективнэ сектор жэлһээ жэлдэ бэхижэнэ. 13 МТС хүдэлмэрилнэ.

Арадай правительство урьһаламжа сэбэр сортын үрһэ үгэжэ, түрүү агротехникые нэбтэрүүлжэ, таряашадта туйлай ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Албаниин Министрнүүдэй Совет үмсын ажалтай таряашадта ба газар эдлүүриин кооперативуудай гэшүүдтэ үгтэхэ туһаламжые үргэдхэхэ тухай тогтоол энэ жэлэй сентябрьда батalһан байна. Тогтоолой ёһоор, хүдөө ажахын продуктнуудые тушааха талаар хуушанай уринүүд болюулагдаа, тус продуктнуудые тушаалгын ба хүдөө ажахын налогой нормонууд, хүдөө ажахын машина болон зэмсэгүүдэй сэнгүүд доошолуулагдаа.

Ажалшадай ажана байдалые саашадань һайжаруулгада зорюулагдаһан эдэ ба бусад хэмжээ-ябуулганууд правительственна программаһаа үндэһэтэй юм.

Арадай культурна хэмжээндэ туйлай ехэ хубилалтанууд болоо. Хуушан Албанида хүн зоной 85 процентнь үзэг бэшэг мэдэхэгүй байгаа. Мүнөө орон дотор үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал гүйсэд усадхагдаха ойротоо. Һурагшадай тоо дайнай урда тээхи үетэй сасуулхада гурба хахад дахин олошороо.

Ажалшадта медицинскэ туһаламжа үзүүлгэ тон ехээр һайжараа. Дайнай урда тээ орон дотор медицинскэ оройдоо 50 эмхи зургаан байһан юм. Мүнөө тэдээнэй тоо 827 болоо. Элүүрые хамгаалгада зорюулагдадаг гаргаша 1938 оной-хитой сасуулхада 40 дахин дээшэлээ.

Арадай материальна ажана байдал улам һайжарна. Жэшээлхэдэ, энэ жэлэй түрүүшын хахадта үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, хүн зон эдеэ хоолой болон промышленна эд товарнуудые 40 шахуу процент үлүү ехые абаа.

Социальна страховани ажалшадай ажабайдалай һайжарһанай нэгэ баримта болоно. Профсоюзуудай эрхилжэ байдаг социальна страхованиин хэрэглэмжэдэ мүнөө жэлдэ 210 миллионһоо үлүү лек (100 лек 8 түхэригтэй адли сэнтэй) —1950 онойхидо орходоо 64 процент ехэ мүнгэн һомологдоо. Энээн соо̄һоо нарайлалгын гэрнүүдтэ 1950 оной-хидо орходоо хоёр шахуу дахин, амаралтын гэрнүүдтэ—23 процент, пенсидэ—2,1 дахин ехэ мүнгэн зөөри гаргашалагдаха байна.

Албанска арад агууехэ Советскэ Союзтай ба арадай демократиин оронуудтай хани барисаагаа улам нигтаруулан, арадуудай хоорондын эб найрамдалай түлөө, дэлхэйн шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүүсэн тэдэнэртэй хамта тэмсэнэ.

Орон дотор албано-советскэ хани барисаанай һара сентябрьда үнгэртэгдөө. Тус һара хадаа албанска арадай советскэ арадтай нигта хани барисаатай байһаниие харуулһан бүгэдэарадай сэдьхэл хүдэлгэмэ демонстраци болоһон байна. Һарын үнгэргэгдэжэ байхада Советскэ Союзай ажабайдалтай танилсуулгада зорюулагдаһан 3500 конференци үнгэргэгдөө. Эдэ конференцинүүдтэ 223 мянган хүн —республикын наһа гүйсэһэн хүн зоной гурбанай нэгэниинь шахуу хабаадаа.

Партиин XIX съезд дээрэ албанска арадай вождь Энвер Ходжа Албаниин ажалшадай һанал бодолые элирхэйлэн нигэжэ хэлээ һэн: «Үсөөхэн тоото албанска арад олон зуун жэлэй туршада гадаадын империалистнуудай, нютагай феодалнуудай болон буржуазиин дарлалта доро зобожо байгаа, гэбэшье, тэрэ хадаа алууршадай үмэнэ толгойгоо хэзээшье тонгойлгоогүй. тэрээндэ эсэргүүсэн хододоо тэмсээ, бидэнэртэ баяр жаргал ерэхэ гэжэ этигэдэг байгаа! Тиин, энэ баяр жаргалнай ерээ. Өөрынгөө сүлөөтэ, зол жаргалта ажабайдалаар манай арад Советскэ Союзда уялгатай...».

Өөрынгөө национальна һайндэрые албанска арад политическэ ба ажалай туйлай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда, эсэгэ оронойнмнай эб найрамдалай, демократиин ба социализмын агууехэ лагериин хубинь болонхой гэжэ омогорхолтойгоор мэдэрэн, һайндэрлэжэ байна. Энэ үдэр бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэн социализмын үндэһэ һуури байгуулгадаа эрхим амжалта туйлахыень Албаниин ажалшадта хүсэн, тэрээниие амаршална.

М. Павлов.

АЙЛ БҮХЭНДЭ—ГАЗЕТЭ

Заабари үгтэбэшье, захил ябанагүй

Газетэ, журналнуудые арад зоной дунда тарааха гээшэ айхабтар ехэ политическэ удхашанартай хэрэг мүн.

Зэдын аймагай үсөөхэн колхозууд, жэшээлхэдэ, Боргойн сомоной Сталинай, Гэгээтын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд, мүн Үшөөтын МТС центральна болон республиканска газетэнүүдые, элдэб журналнуудые захиһан байха юм. Гэхэтэй хамта, энэ аймагай олонхи колхозууд, эмхи зургаанууд, тус тус хүнүүд мүнөө болотор газетэ, журналнуудта захил хээгүй байһаар.

Энэ шухала хэрэгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ тухай партиин айкомһоо тусхай заабаринууд колхозуудай, МТС-үүдэй, эмхи зургаануудай партийна эхин организацинуудта үгтэнхэй юм. Гэбэшье, энэ заабаринь хэрэг дээрээ үшөөл бэелүүлэгдэнэгүй. Партийна организациин секретарьнууд «Союзпечатиин» хүдэлмэрилэгшэдтэ сүм найдаад, ажалшадай дунда хэблэл тарааха талаар ниитэ-ойлгуулам-жын хүтэлбэри ябуулнагүй.

Х. Лубсанов.

„Түрүүлэгшэнэрэй урагшагүйһөө...“

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз газетэ, журнал захилгые эмхитэйгээр үнгэргөө. Тус колхоз республиканска, центральна газетэнүүдые олоор захяа. Мүн хүдөө ажахын хэблэл, жэшээлхэдэ, «Агротехсоветы колхозам», «Ветеринария», «Животноводство», «Земледелие» гэхэ мэтэ журналнууд абтаха болоо. Гэхэтэй хамта аймагай зарим колхозууд, жэшээлхэдэ, Кагановичын, Калининай, Кировэй нэрэмжэтэ, «XVIII партсъезд», «Коммунизм» колхозууд мүнөө болотор газетэ, журналнуудые захяагүй. «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыдыпов нигэжэ хөөрэнэ:

—Газетэ захиха мүнгэгүйбди, олохо арга бэдэрхэбди.

Политическэ удхашанартай энэ шухала кампаниин муугаар ябуулагдажа байхада партиин айком, колхозууд, МТС-үүдэй партийна организацинууд ёһотой анхарал хандуулнагүй. Партиин айкомой агитаци ба пропагандын таһагые даагша нүхэр Забанов бүхы гэмые өөрһөө зайсуулжа, энэ хэрэг колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй «урагшагүйһөө» болоно гэжэ тайлбарилна.

Р. Чимитов.

Почтальон Сандаковагай эдэбхи

Ханда Сандакова мүнөө 10 гаран жэл соо Сталинай нэрэмжэтэ колхозой почтальоноор хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа колхознигуудайнгаа тон хүндэтэй айлшан болонхой.

Ханда өөрынгөө ажалые һайнаар мэдэдэг, ехэ оролдосотой, ажалша бүхэнэй эрилтэдэ анхаралтайгаар хандадаг хүн юм.

Мүнөө Ханда Сандакова хэблэл тараажа, айл бүхэндэ республиканска гү, али аймагай газетэнүүдые захиулба. Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид 15 экземпляр «Бурят-Монгольская правда», 30 экземпляр «Бурят-Монголой үнэн», 50 экземпляр «Сталинец» гэжэ аймагайнгаа газетэ ерэхэ жэлһээ эхилжэ абаха болобо. Тус колхоздо мүнөө хэблэл тараагдажа үргэлжэлһөөр.

Ц. Жапов.

Ярууна.

КИНО

„Хададахи застава“

Манай республикын экрануудые дээрэ мүнөө «Хададахи застава» гэжэ уранһайханай үнгэтэ шэнэ фильм харуулагдажа байна. Фильмын эхилхэдэ мүнхэ саһан оройтой орьёл үндэр хабсагайнуудай боофидохи застава харагдана. Энэ үедэ заставай пограничнигууд морин һургуули хэжэ байна.

Эдэ советскэ пограничнигуудай ямар бэрхэшээлнүүдтэй дайралдан, Эхэ оронойнгоо хилэ сахидаг тухай ба манай орон худар америкэнска империалистнар түрүүтэй гадаадынхидай шурган орожо, шпионско, хорлолгын ажал-ябуулга эрхилхэ һэдэлгэ гаргадаг тухай энэ фильм хөөрэнэ. Фильмые зохёогшод сценаристнар М. Вольпин ба Н. Эрдман, табигша К. Юдин, эндэ наадаһан зарим артистнар «Зоригтой хүнүүд» гэжэ фильмые табиһаараа ба тэрээндэ наадаһаараа советскэ хүнүүдтэ мэдээжэ болонхой. Энэ оюун бэлигтэ коллективэй байгуулһан фильмнүүдые харахадаа кинотеатр соо һуугаашад эбһэйлжэ, экран дээрэ боложо байһан юумэнүүдтэ хайша хэрэгээр хандажа һуудаггүй. «Хададахи застава» гэжэ фильмые хүнүүд эхинһээнь һонирхожо харанад. Юуб гэхэдэ, хада хабсагай, газар хүдэлэлгэ, морин сэрэгэй һуралсал, хилэ шадархи һэргылэнги байдал, шпионуудай хилые дабалга гэхэ мэтэнүүд бүхыдөө анхаралтайгаар харагдана.

Уршагта ябадалнуудые харуулһан америкэнска фильмнүүдые харахада ямаршье удхагүй, булта нэгэ янзын, һонигүй байдаг. Энээнһээ байтагай комедийншье фильмнүүдыень харахада баһал бэе бээ дабтаһан байдаг. Жэшээнь, «Маряатай ба Хоршогор» тухай фильмнүүдэй сери энээниие элеэр гэршэлнэ. «Хададахи застава» гэжэ фильмын авторнууд урдахи фильмнүүдэйнгээ удхые яашье дабтаагүй. Энэнь америкэнска киноискусствода орходоо советскэ кинематографиин бүлюу һайн байһые гэршэлнэ.

Манай зарим фильмнүүдтэ дайсадтай тэмсэл ехэ бэлэхэнээр үнгэрһөөр харуулагдадаг. Тингэжэ дайсадые дан тулюураар, өөһэдынхидөө һуртэйгөөр—дайсадые юушье хэнгүй диилэжэрхихээр харуулхадань ухибүүдэй наадаһан шэнги болошодог. Тэдэ «Хададахи застава» гэжэ фильмдэ иимэ ушар дабтагдана гэхын аргагүй. Гэхэ зуура, энэ картинада үшөөл нэгэ бага дутагдал бии байна.

Фильмын авторнууд ахалагша лейтенант Лунин гэгшые гол герой болгожо харуулха гэһэн байгаа. Тиибэшье, харагшад Кулешовые Луниинһаа үлүүгээр һонирхон харанад. Лунинай образ һулашагаар харуулагданхай, тэрэнэй хэхэ ажал эхэнхидээ команда үгэхэ, рапорт абаха, элдэб мэдээсэлнүүдые дээшэнь эльгээхэ гэхэ мэтээр лэ хизаарлагдана. Пограничнигуудые бодотоор һурган хүмүүжүүлэгшэ гэжэ тэрээниие харуулжа шадагдаагүй. Тиин Лунинай ролиие гүйсэдхэһэн артист В. Давыдов һулашагаар наадана. Сэрэгэй хүнэй рольдо наадаһан хүн бээ барижа ябаха ёһотой гэжэ тэрэ буруугаар ойлгоно. Фильм соо Лунинай ажабайдал ба һамганайнь ерэһэн тухай харуулагдана. Теэд артистка Кузнецова А. С. Пушкинай нэрэмжэтэ драматическа театрта хэдэ хэдэн рольнуудта бэрхээр наадабашье, кинодо тиимэ һайнаар наадажа шаданагүй. Энээндэ артистка Кузнецова сэхэ зэмэтэй бэшэ юм, юуб гэхэдэ сценаристнар тэрээндэ ехэ роль наадхуулнагүй. Пограничнa заставай начальнигай эхэнь һайнаар харуулагдаа. Энэ рольдо артистка Е. Шатрова һайнаар наадаһан байна.

Артист С. Гурзо советскэ хүнүүдтэ эли болонхой. Тэрэ хадаа пограничник Кулешовой һанал бодолые яһала зүбөөр харуулна. Тингээдшье, Орлиг гэжэ моринойнь Кулешовой образ байгуулгадань ехээр туһална. Зүгөөр Орлик гэжэ морин тухайда нэгэ хэды үгэ хэлэхэ шухала. Энэ морин «Зоригтой хүнүүд» гэжэ кинофильмдэхи Буян гэжэ моринтой адлирхуу байна.

Дайсад фильм соо ехэ хоротойгоор ба мэхэтэйгээр харуулагдана. Энэнь зүйтэй. Юуб гэхэдэ, дайсадые хүсэтэйгөөр харуулхадаа советскэ пограничнигуудые бүри ехэ хүсэтэй болгоно. Америкэһээ ерэһэн шадабаритай шпионой ударидалга доро бүхэли бүлэг шайка манай хилэ гатална. Теэд, тэдэнэй хэды ехэ мэхэтэй байбашье, манай пограничнигууд таджик колхознигуудай туһаламжаар бултыень барина. Дайсадай хэдышье һанаашалбалынь манай хилэ дабагдашагүй.

Операторнууд Т. Лебешев, Н. Фелицын, уранзураашад Г. Турылев, В. Голиков гэгшэд ехэ оролдолго гаргажа, уула хабсагайн пейзажые фильм соо һонирхолтойгоор харуулаа. Мэдээжэ композитор Спадавеккиа гэгшэ энэ фильмдэ хүгжэм бэшээ гэбэшье, үшөөл һайн хүгжэм найруулаагүй гэжэ һанамаар.

Зарим тэды дутагдалнуудай бии байбашье «Хададахи застава» гэжэ уранһайханай үнгэтэ фильм юрэнхыдөө идейнэ талаараа һайн, һонирхолтой фильм болоһон байна.

Цырен-Базар Бадмаев.

Ном худалдаха түсэб дүүргэбэ

Бичурын аймагай номой магазинһаа хүдөөгэй колхозуудай библиотекэнүүд, һургуулинууд, колхознигууд ба албахаагшад номуудые олоор абадаг. Энэ магазинда уранһайханай, политическэ болон бусад номууд олон.

Гадна, ажалшад тус магазиниие дамжуулан хэрэгтэй номуудаа захижа абадаг юм. Худалдаа наймаанайнгаа хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ шадаһан энэ магазин ном худалдаха жэлэйнгээ түсэбые үни дүүргээ.

Г. Гетерин.

Хүдөөгэй улад зоной культурна эрилтэнүүд

Ажалшадай бэшэгүүдэй шэнжэлэл

Манай парти ба правительство ажалшадай культурна эрилтые гүйсэд хангаха хэрэгтэ саг үргэлжын харал хандуулна. Тиимэһээ хүдөөгэй ажалшадай дунда ябуулагдадаг культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие улам һайжаруулха, хүдөөгэй клуб, уншалгын байшан, библиотекэ бүхэниие культурын гуламта болгохо гээшэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй хүндэтэ зорилго болоно.

Манай республика дотор һайнаар хүдэлмэрилдэг, ажалшадай ургажа байгаа эрилтые гүйсэд хангадаг клубууд, уншалгын байшангууд, библиотекэнүүд олон. Гэбэшье, зарим эмхи зургаануудай хүдэлмэри хөөдэрэй эрилтые хангажа шаданагүй. Зарим хүдөө нютагуудта культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һула ябуулагдана, ажалшадта лекци, элидхэл уншалга саг соогоо эмхидхэгдэнэгүй. хөөрэлдөөн, концерт, культурно-гэгээрэлэй бусад хэмжээ-ябуулганууд үнгэргэгдэнэгүй гэжэ ажалшад редакцида эльгээһэн бэшэгүүд соо мэдээсэнэ.

Манай редакцида Бичурын аймагһаа хэдэн бэшэг абтаһан байна. Аймагай колхознигуудай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулагдана, олон колхозуудай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд муугаар хүдэлмэрилнэ гэжэ тэдэ бэшэгүүд соо хэлэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Калининай нэрэмжэтэ колхозой клуб эмхи гуримгүй байдалтай, муу түхеэрэлгэтэй. Эндэ хүгжэмэй инструмент, шатар, домино болон культурна бусад хэрэгсэлнүүд байхагүй, лозунг, плакатануудаар клуб шэмэглэгдээгүй. Клубта стул, скамейкэнүүд хомор. Тус клуб үбэлэй үедэ бэлэдхээгүй, сонхонуудынь эбдэрхэй зандаа. Тиимэһээ эндэ культурно-гэгээрэлэй хэмжээ-ябуулганууд үнгэргэгдэнэгүй, колхознигуудта лекци, элидхэл уншагданагүй. Колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Слепнев), партийна организаци (секретаринь нүхэр Афанасьев) клубай хүдэлмэридэ анхарал хандуулнагүй, культурна хэрэгсэлнүүдые түхеэрэлгэ абанагүй. Энээн тухай хэлэхэдэ «би тэндэ наадаха, зугаалха бэшэб» гэжэ нүхэр Слепнев харюусадаг.

Тус колхозой малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри огто ябуулагданагүй, тэдэндэ лекци, хөөрэлдөөнүүд үнинэй үнгэргэгдэнэгүй. Малажалай фермэ, гүүртэнүүд дээрэ улаан булан эмхидхэгдээгүй зандаа, дайшалхы хуудаһанууд гаргагданагүй. Эндэ газетэнүүд 5—6 хоножо асарагдана. Мүн һүүлэй 6 һарын турша соо малшадта нэгэшье кинокартина харуулагдаагүй гэжэ нүхэр **Дашиев**, **Жаркой** гэгшэд бэшэһэн байна.

Иимэрхүү байдал тус аймагай бусадшье колхозуудта үзэгдэнэ. Манай редакцида нүхэр **Банзарханай** мэдээсэһэнэй ёһоор, Бодонгуудай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой № 1, № 3 бригадануудай ажалшад сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ аргагүйдэнэ. Эдэ бригадануудта улаан булан, клуб хүдэлмэрилнэгүй. Гурбадахи бригадын клуб үнинэй хаалтатай байдаг. Нүүдэл библиотекэ эмхидхэжэ, колхозой центрһээ эдэ бригадануудта саг сооонь асаржа байха уялгаяа библиотекарь Дульзунов муугаар дүүргэнэ. Мүн эндэ кинокартина үнинэй харуулагданагүй.

«Коммунизм» колхозой малшадай культурна эрилтэ муугаар хангагдана гэжэ нүхэр **Шагжиев** бэшэнэ. Малажалай фермэ, бригаданууд улаан булангууд эмхидхэгдээгүй, нэгэшье радиоточко тодхогдоогүй зандаа. Малшадай дунда уласхоорондын байдал, орон доторой һонинууд тухай лекци, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэгүй, тэдэнэй дунда социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдытээр эмхидхэгдэнхэй. Республикын түрүү һаалишадай дүй дүршэл халаж абаха, социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые саг соонь гаргаха, показателиин доска эмхидхэхэ хэрэгтэ колхозой парторганизаци һаналаа табинагүй.

Торнин аймагһаа селькор **Гармаев** ба **Банзаракцаев** гэгшэд нигэжэ мэдээсэнэ: «Улаан-Бургалтай» гэжэ томодхогдоһон колхозой гэшүүдэй дунда ниитэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Хаа-яа уншагдадаг лекци, элидхэлнүүд һула удхатай байдаг. Колхозой клубууд, уншалгын байшан, улаан булангууд үбэлдэ муугаар бэлэдхэгдээ. Жэшээлхэдэ, Дээдэ-Бургалтай тосхоной клуб заһабарилагдаагүй, сонхонууд ба үүдэниинь эбдэрхэй байһаар. 1953 оной январь соо болоһон хамтынгаа суглаан дээрэ колхознигууд клубаа заһабарилха гэжэ шиидхэһэн юм. Теэд, энэ шиидхэбэри мүнөө хүрэтэр бэелүүлэгдээгүй. Клуб хэрэгтэй зүйлнүүдээр хангагдаагүй, үнинэй хаалтатай байһаар. Эндэ уншалгын байшан бии аад, ажалшадай эрилтые хангажа шаданагүй. Избач Цыренов хүдэлмэридөө анхаралгүйгөөр хандана. Номууд, брошюранууд хэрэглэгдэнэгүй, шкаф соо суурятай байдаг.

Мүн Доодо-Бургалтай тосхоной клуб үбэлдөө түлихэ түлеэ үгы байһаар. Мүнөө клуб ехэнхи сагаа хаалтатай байдаг, зосоонь ехэ хүйтэн, муу түхеэрэлгэтэй. Лозунгнууд, плакатанууд, портредууд ехэ хуушаршанхай, шэнэдхэгдэнэгүй. Тус клубта киноһоо ондоо культурна хэмжээ-ябуулганууд үнгэргэгдэнэгүй. Уранһайханай самодеятельностиин кружогто хабаадалсаха дуратай бэлигтэй дуушад, хүгжэмшэд бии. Теэд, клубые даагша нүхэр Бадмаев иимэ кружок эмхидхэхэ тушаа һаналаа табинагүй.

Артелиингээ гэшүүдэй гэрнүүдые радиофикацилха талаар колхозой правлени хэмжээ абанагүй. Тиимэһээ колхознигуудай гэрнүүдтэ радио тодхогдожо эхилһэн аад, орхигдошонхой. Гыден тосхондо нёдондо жэлһээ хойшо батарейнэ радиоузел тодхогдожо дүүргэгдээгүй байһаар. Хуушан радиоузелай хэрэгсэлнүүд үригдэжэ байна. Эдэ дутагдалнууд тухай колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ванданов мэдэбэшье, ямаршье хэмжээ абанагүй.

Хэжэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой клуб ажалшадай эрилтые хангажа шаданагүй гэжэ нүхэр **Гылыков** мэдээсэнэ. Тус клуб ехэнхидээ хаалтатай байдаг, зосоонь эмхи гуримгүй, муухай байдалтай. Клуб доторхи лозунг ба портредууд тооһо шоройдо даратдашанхай. Энэ клуб ганса киногой гү, али суглаанай болоходо нээгдэнэ. Тиимэһээ ажалшад клубта ерэжэ, сагаа культурнаар үнгэргэхэ аргагүйдэнэ.

Тус аймагай «Манай ажал» колхозой улаан булан, клуб муугаар хүдэлмэрилнэ, хаа яа нээгдэнэ, тэндэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ехэ һулаар үнгэргэгдэнэ. Колхозой правлени ба партийна организаци клубай хүдэлмэреэр һонирхоногүй, ямаршье туһаламжа үзүүлнэгүй. Клубые даагша нүхэр Егоров ажалшадай культурна эрилтые хангаха тушаа һаналаа огто табинагүй. Энээн тухай нүхэд **Б. Дандаров**, **Ц. Данзанов** гэгшэд бэшэбэ.

Зэдын аймагай Гэгээтын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой клуб үнинэй заһабарилагдаагүй гэжэ селькор **Санданов** мэдээсэнэ. Тус клуб ехэ муу түхеэрэлгэтэй, сонхонууд ба пеэшэнгынь заһабарилагдаагүй, зосоонь ехэ хүйтэн байдаг. Клубта стул ба скамейкэнүүд ехэ үсөөн. Тиимэһээ эндэ хүнүүд олоор суглархадаа һууха газаргүйлэнэ, өөһэдынгөө гэртэһээ стул асарха баатай болоцо. Клубые заһабарилха, тэндэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри үнгэргэхэ хэрэгтэ колхозой түрүүлэгшэ Вамнилов, партийна организациин секретарь нүхэр Заятуев һаналаа багаар табина.

«Үнэн» колхозой ажалшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин һулаар ябуулагдадаг тухай Мухаршэбэрэй аймагһаа нүхэд **Цыбикмитов, Будаев** бэшэнэ. Эндэ лекци, элидхэл эмхидхэгдэнэгүй, концерт, зүжэг табигданагүй, кино үсөөн харуулагдана. Гадна, колхозой бригадануудта ажаһуудаг колхознигуудта газетэнүүд хожомдуулагдажа хүргэгдэнэ.

Ажалшадай эдэ бэшэгүүд Бичурын, Хэжэнгын ба бусад аймагуудта культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри муугаар табигданхай гэжэ харуулна. Ажалшадай культурна эрилтэ үдэр бүри ургажа байна. Эдэ эрилтэнүүдые гүйсэд хангаха гээшэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй нангин уялга мүн. Аймгүйсэдкомуудай культурын таһагууд хүдөөгэй клубууд болон уншалгын байшангуудай, улаан булангуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха талаар зохихо хэмжээ абаха, бодото туһаламжа үзүүлжэ байха ёһотой.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сесси дээрэ

ВЕНА, ноябрийн 26. (ТАСС). Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сессиин үглөөнэй заседани Англиин түлөөлэгшэ **Теодор Гаррис** гэгшын хэлэһэн үгөөр нээгдэбэ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет Германиие зэбсэглэлгэдэ эсэргүүсэн тэмсэхэ юм гэжэ найдажа ябаһанаа мэдүүлээд, Гаррис иигэжэ хэлэбэ:

Бидэнэр буу зэбсэгүүдые хуряаха, атомна ба водородно бомбонуудые хорихо эрилтэ хэнэбди. Энэ хадаа дэлхэйн гурбадахи дай уридшалан болиулха түрүүшын алхам мүн.

Тэрэнэй һүүлээр **Салазар Сантосто** (Колумби) үгэ үгтэбэ. Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида Холбоото Штадуудые Латинска Америкын оронуудай түлөөлэгшэдэй арсалтагүйгөөр дэмжэлгэ, эдэ оронуудай сэрэгүүдэй заримыень Корея руу эльгээһэн ябадал, Хитадай Арадай Республикые мэдэрхэеэ арсалта юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, Латинска Америкын олонхи гүрэнүүдтэ хархис ёһо журам бии юм, тэрэнь Холбоото Штадуудай гүрэнэй департаментын бүхы заабаринуудые үгэ дууламгайгаар дүүргэдэг юм гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Гэбэшье, правительствонуудай хараа бодолынь латиноамериканска оронуудай арадуудай болото һанаа бодолые харуулнагүй.

Камерунай түлөөлэгшэ **Жанна Эболло** хадаа эб найрамдал хамгаалха комитет 1952 ондо тус орон дотор байгуулагдаһан юм гэжэ мэдүүлбэ. Камерунай эб найрамдалай тала баригшад тусхай пропагандада эсэргүү эрид шангаар тэмсэнэ, колониальна ба дулдыданги оронуудта эб найрамдалай түлөө, национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө хүдэлөөс Москвагай тухирһан хэбэртэйгээр тус пропаганда баталан хэлэнэ.

Бүхы дэлхэйн арадууд дайнда эсэргүү эрид шангаар тэмсэхэ, мүн уласхоорондын түгшүүрилые һулаpуулгада туһалхыень өөһэдынгөө правительствонуудһаа эрихэ ёһотой, энэнь удаан сагай эб найрамдалай гансахан найдабари мүн гэжэ Португалиин түлөөлэгшэ **Мария Ламас** хэлэбэ.

Монгол арадай үмэнэһөө Монголой эрдэмтэ **Дамдин-Сурун** агууехэ табан гүрэнэй түлөөлэгшэдэй түргөөр уулзаха шухала байһан тухай Жолио-Кюриин хэлэһэн үгые дэмжэбэ. Тэрэ хадаа Корейн героическа арадтай Монгол Арадай Республикын арадай нэгэн һаналтай байһаниие мэдүүлбэ, корейскэ асуудал тушаа политическэ конференци шадаал һаа түргөөр зарлахые уряалба. Дайлалдаһан талануудай ба хамаата нейтральна табан гүрэнэй түлөөлэгшэд тус конференцидэ хабаадаха ёһотой.

Фермин Беретервид (Аргентина) хадаа латиноамериканска энэ орондо эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй түйлаһан амжалтанууд тухай хэлэбэ.

Крутицка ба Коломенско митрополит **Николай** трибуна дээрэ гараба. Ородой православна шажан бүхы советскэ арадтаяа хамта бүгэдэниитын эб найрамдал тээшэ эрмэлзэнэ гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Түгэсхэлдөө митрополит Николай иигэжэ мэдүүлбэ:

«Минии түлөөлжэ байгаа ородой православна шажан уласхоорондын бүхы проблемэнүүдые эбэй ёһоор шиидхэхэ идейе, уридшалан зүбшөөгдөөгүй хэлсээнүүдэй идейе, табан гүрэнэй дээдэ түлөөлэгшэдэй уулзалгын идейе манай арадтай хамтадаа бүхы дээрэнь, нэгэн һанаалаар һайшаан дэмжэнэ. Европын, Америкын, бүхы дэлхэйн ахадүүнэр-христианинуудые энээндэ урялнаб».

**

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сессиин үглөөнэй заседани дээрэ **Халлдор Лакснесс** (Исланди), **Балтасар Катро** (Чили), **Хабиби** (Израиль), **Санчес Аркас** (Испани), профессор **Эржбет Андич** (Венгри), **Николас Гильен** (Куба), профессор **Феноальтеа** (Итали) тэрэшэлэн үгэ хэлэбэ.

ВЕНА, ноябрийн 27. (ТАСС). Журналистнуудай Уласхоорондын организациин генеральна секретарь **Ярослав Кноблох** Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сессиин мүнөө үглөөнэй заседани дээрэ үгэ хэлэбэ. Журналистнуудай Уласхоорондын организаци эб найрамдал сахиха ябадалда шэглүүлэгдэһэн хүсэлэлгые бүхы хэмжээгээр дэмжэхэ ба Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй голосые олон миллион хүнүүдэй шагнахын тула бүхы юумэ хэхэ байна гэжэ оратор хэлэбэ.

Британска Гвианын ба Тринидадай 34 мянган хүдэлмэришэд агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталха тухай, зэбсэгжэлгые хорооохо тухай, Германиие амгалан ёһоор нэгэдүүлхэ тухай, Вьетнамда, Малайда дайнуудые зогсоохо тухай, харин тагарнууд дээрэхи американска сэрэгэй базануудые үгы хэхэ тухай эрилтые дэмжэбэ гэжэ Тринидадай ба Тобагогой түлөөлэгшэ **Джон ла Розе** сессидэ мэдээсэбэ.

Демократическа залуушуул уласхоорондын оршон байдалай түгшүүрилые һулаpуулхын түлөө кампани шангадхаха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй түрүүлэгшэ Жолио-Кюриин дурадхалые бүрин дэмжэнэ гэжэ демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерациин генеральна секретарь **Жак Дени** тэмдэглэбэ. Бүмбэрсэг дэлхэйн залуушуулай олонхинь эб найрамдал хүсэнэ, тэрэнэй түлөө эрид шангаар тэмсэнэ гэжэ Жак Дени хэлэбэ. 4 һарын урда болоһон залуушуулай Бүхэдэлхэйн конгресс хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэл залуушуулай эгээн шухала интересүүдтэ харюусана гэжэ харуулба. Политическэ тон олон янзын үзэл бодолтой хүбүүд, басагад уласхоорондын оршон байдалай түгшүүрилые һулаpуулха гэһэн арадуудай оролдолгые эдэбхитэйгээр дэмжэхэбди гэжэ тус конгресс дээрэ тангаригаа үгэһэн байна.

Жак Дени эб найрамдалай түлөө залуушуулай тэмсэл тухай тодорхойгоор хэлэбэ.

Үгэ хэлэһэн **Перси Белчер** (Великобритани) Британска Гвианын ба Кениин событинууд тухай тоггон хэлэбэ. Өөрынгөө захиргаатай байха ба сүлөөтэйгөөр ажаһууха талаар бусад арадуудай эрхэ хаһаха гэһэн Англиин засагаархидай террористическа ябуулганиудые английска арад дэмжэнэгүй гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Бидэнэр дарлагдаһан бүхы арадуудай бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсээгүй һаа, өөһэдөө бэеэ даанхай байдал эрихэ ямаршье эрхэгүй байнабди гэжэ Белчер хэлэбэ.

Студентнүүдэй Уласхоорондын союзай үмэнэһөө **Луис Аскарате** сессиие амаршалба.

Мүнөө үедэ Дүтын ба Дунда Востогой оронуудай оршон байдал эдэ оронуудые сэрэгэй бэлэдхэлдэ татан оруулха гэһэн агрессивнэ хүсэнүүдэй шэнэ һэдэлгээр тайлбарилагдана гэжэ **Антуан Табет** (Ливан) мэдүүлбэ. Эдэ оронуудта далайн-сэрэгэй ба агаарай-сэрэгэй хүүшан базанууд үргэдхэгдэнэ, шэнэ базанууд баригдана. США Дунда Востогто агрессивнэ сэрэгэй блок байгуулха зорилгоор ехэ оролдолго гаргана.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэл хадаа уласхоорондын проблемэнүүдые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө тэмсэлтэй холбоотой юм гэжэ манай арадууд улам һайнаар ойлгожо байна. Эдэ асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэлгэ уласхоорондын түгшүүрилые һулаpуулха, империалистнуудай сэрэгэй түсэбүүдые эбдэхэ, арабска оронуудтахи байдалда һайнаар нүлөөлхэ байгаа гэжэ Табет тэмдэглэбэ.

Тиимэһээ, германска ба корейскэ асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө, Хитадай Арадай Республикые Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида оруулхын түлөө тэмсэл манай национальна интересүүдтэ таарана гэжэ тоолонобди.

Италиин түлөөлэгшэ д-р **Реджис** буу зэбсэгүүдые, һомо хэрэгсэлнүүдые ба сэрэгэй материалнуудые зөөхэ ябадалда уласхоорондын хиналта тогтоохо шухала байһаниие зааба.

Географическа онсо байралалгатай, мүн гадаадын олон тоото базануудтай байһан ушарһаа, Италиин байдал тон аюултай боложо байна. Итальянска арад сэрэгэй ашаануудые зөөхэ ябадалда эсэргүүсэн эрид шангаар тэмсэнэ. Энэ тэмсэлдэ Ливорнын, Неаполиин ба Италиин портовой бусад городуудай докернууд болон арад зон онсо эдэбхи гаргаба. Реджис хадаа агрессиин хэрэгтэ зорюулагдаһан сэрэгэй ашаа зөөлгэдэ эсэргүү, буу зэбсэгүүд болон сэрэгэй материалнуудые зөөхэ ябадалда уласхоорондын нарин шанга хиналта тогтоохын түлөө тэмсэхэ гэжэ бүхы оронуудай эб найрамдалай тала баригшадые урялба.

Тэрэнэй һүүлээр академик **Несмеянов** (СССР) үгэ хэлэжэ, эрдэмтэдэй хоорондохи уласхоорондын хани харилсаанай асуудалнуудта үгэеэ зорюулба.

Уласхоорондын научна хани харилсаанай байдалые хангалтатай гэжэ тооложо яажашье болохогүй юм гэжэ академик Несмеянов хэлэбэ. Тэрэ хадаа XIX зуун жэлэй идиллическэ байдалһаа тон холо байна. Уласхоорондын научна харилсаан юрэнхы дээрээ унаба; тэрэ хадаа Зүүн ба Баруун зүгэй хоорондо илангаяа уруугаа ороо. Наукын нэгэн һалбариин научна хүдэлмэрилэгшэдэй хубиин танилсалга урдада юрын хэрэг байһан аад, мүнөө нилээд бага болоһон байна. Научна угаа үргэн удхашанартай байгаашье һаа, научна ехэ шухала шэнжэлэлгэнүүд томо концернүүдэй научна организацинууд соо нюусаар хадаглагдана.

Физикын, механикын, химиин, биологиин бүхэли, тон шухала һалбаринууд далдалагдана, ушарынь тэдэнэр дай тухирха аргаар гү, али сэхээр монополинуудые баяжуулха зорилгонуудта алба хэхэ ёһотой юм. Наука хадаа һарада стратопланиие болото дээрэнь эльгээхэ, газарай искусственна нүхэсэгшые бии болгохо байдал түйлаба, угаа ехэ аюултай үбшэнүүдһээ хүн түрэлтэниие аргалха тон һайн хэрэгсэлнүүдэй олдоһон, энергетикын проблемэнүүдэй тон шэнэ горизонттой болоһон байдал түйлаба. Гэбэшье, наукын даншье ехэ хэрэгсэлнүүд хүн түрэлтэндэ эсэргүү шэглүүлэгдэнэ, даншье олон эрдэмтэд хүн түрэлтэндэ эсэргүү оролдосотойгоор хүдэлмэрилнэ. Нэгэ орондо наукын түйлаһан һайн дүнгүүд олохон ушарта ниитын хэрэг болгогдоногүй, олон дабхар дабталгын ажалаар дахин түйлагдана. Гэхэтэй хамта Пастерай, Либихын, Фарадейн, Менделеевэй—XIX зуун жэл уласхоорондын хэмжээн дээрэ наукын тон ехэ аша туһатай байһанай жэшээнүүдые үгөөд хизаарлаагүй. Оксфордско эрдэмтэдэй бии болгоһон пенициллиниие бидэнэр гүн ехэ мэдэрэлтэйгээр нэрлэжэ шадаха байнабди, тэрэ хадаа манай орондо абтаһан ба зайлашагүй үхэлһөө тон олон хүнүүдэй ами наһа манайда абарһан байна. Харахаа болиһон нюдые харадаг болгохо талаар Филатовай зохёоһон методууд манай орондо үргэнөөр хэрэглэгдэхэһээ гадна, бусад оронуудай олон һохор хүнүүдые хараха болгобо, энээндэ бидэнэр баясанабди. Имагтал, иимэ гайхамшагта наукын түлөө, уласхоорондын научна хани харилсаанай түлөө тэмсэлые бүхы хэмжээгээр шангадхаха ёһотойбди.

Академик Несмеянов советскэ эрдэмтэдэй бэелүүлдэг уласхоорондын научна хани харилсаан тухай тодорхойгоор тоггон хэлэбэ.

Үгы хэхын тула хүдэлмэрилдэг минус-наука бүхы дэлхэй дээрэ саашадаа байхагүй юм гэһэн мүнөө дээрээ һанаанда байгаа картиные бодоод үзэхыетнай, энэ дээдэ сүглаае гүйнаб гэжэ академик Несмеянов хэлэбэ. Бүхы дэлхэйн эрдэмтэд наукын ба практикын эгээн ехэ, шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ өөһэдынгөө хүсые түсэбшэлэн, эбтэйгээр зорюулна, үбшэнүүдые үгы хэхэ, губи газарнуудые ба хойто зүгэй ашаглагдаагүй дайда газарнуудые гартаа абаха зорилго түргэнөөр шиидхэнэ. Энергиин хүсэтэ шэнэ источнигууд хүн түрэлтэндэ алба хэнэ. Ехээр хүгжөөгдэһэн автоматизацилга хүниие хүндэ ба шадал тамир таһалдуулха ажалһаа сүлөөлнэ. Газар дорохи ажал үгы болгогдоно. Хүнэй хүдэлмэриин хүсые гаргашалангүйгөөр заводууд-автомадууд продукци үгэнэ. Зүбөөр эмхидхэгдэһэн газартаряалан ба хими газар дэлхэйн хүн зониие шухала хэрэгтэй продуктнуудаар элбэг дэлбэгээр хангана. Теэд, энэ хадаа фантастическа романай хуудаһанууд гээшэ аал? Бүмбэрсэг дэлхэй тухай бүхы дээрэнь хэлэхэ болоо һаа, тиимэ байна. Гэбэшье, энэ хадаа советскэ наукын эршэмтэй шангаар хүдэлмэрилжэ байгаа юумэниинь гээшэ. Энэ хадаа СССР-эй Наукануудай академиин ба союзна республикануудай Наукануудай 12 академиин хүдэлмэриин түсэбэй гол зорилгонууд гээшэ. Тиин советскэ эрдэмтэд энэ шэглэлээр хүдэлмэрилжэ байгаа бүхы эрдэмтэдтэй хүсэлэлгээ хамтадхан ябуулхаар баяртай, бэлэн байна.

Эб найрамдалай түлөө хүдэлөөн олон хүниие хабаадуулдаг туладаа хүсэтэй юм. Научна үргэн харилсаае ашаглалга ба научна хүдэлмэриие хамтадхалга эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ нэмэлтэ шэнэ үндэһэн болоно, тэрээниие иимэ харилсаанай үргэн далайсатай холбохо шухала. Научна литературые бэе бэедээ бүрин үгэлсэхэ, научна эмхитэй хани харилсаа байгуулха аргаар, илангаяа научна хубиин харилсаа байгуулха, делегацинуудые эльгээлсэхэ, тус тустаа хүнүүдэй научна командировко эмхидхэхэ, залуушуулые эльгээлсэхэ аргаар, зүйл бүриин научна эршэмтэй харилсаа байгуулха аргаар уласхоорондын научна харилсаа шангадхахые советскэ эрдэмтэд оролдоно. Эдэ бүхы шэглэлээр үрэ ехэтэйгээр оролдоо һаа, эб найрамдалай хэрэгтэ һайн алба хэхэ байгаа гэжэ этигэнэбди.

Ноябрийн 27-ной үглөөнэй заседани дээрэ Парагвайн делегат композитор **Флорес**, Триестын түлөөлэгшэ **Клаудио Тонель**, **Эриберто Хара** (Мексика), Ирагай түлөөлэгшэ **Абдулла Сатар**, профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин түлөөлэгшэ **Казадей**, **Яков Маджус** (Израиль), Француэска Суданай түлөөлэгшэ **Бираме Траоре** (сессиин айлшан) гэгшэд тэрэшэлэн үгэ хэлэбэ.

ГДР-эй Арадай палатын заседани

Вальтер Ульбрихтын хэһэн правительственна мэдүүлгэ

БЕРЛИН, ноябрийн 25. (ТАСС). ГДР-эй Арадай палатын мүнөөдэрэй заседани дээрэ хэһэн өөрынгөө правительственна мэдүүлгэ соо Вальтер Ульбрихт хадаа Европодо агрессивнэ түсэбүүдые бэелүүлхэ гэжэ оролдоһон германска империализмын ба милитаризмын эгээн агрессивнэ хүсэнүүдэй гарта мүнөө Баруун Германида засагай ороһон ушарһаа, Германидахи политическэ байдалай хурсадаһан ябадалые зааба.

Германска милитаризмые һэргээлгэ американска эдэ түсэбүүдтэ шиидхэхы үүргэ дүүргэнэ гэжэ Ульбрихт хэлэбэ. Германска асуудал Европодо эб найрамдалай гү, али дайнай асуудал болоод байна.

Американска болон баруун германска империалистнуудай агрессивнэ интересүүдые сахидаг боннско правительство немецкэ арадай национальна ажамидаралда ба Европодохи эб найрамдалда аюул тохёолдуулһан политика ябуулна гэжэ Вальтер Ульбрихт тодорхой баримтануудай, мүн боннско политигуудай мэдүүлгэнүүдэй үндэһөөр харуулаа. Боннско ба парижска сэрэгэй договорнуудай туһаламжатайгаар, Аденауэрэй бүлэг ба американска империалистнууд Баруун Германиие агрессивнэ Хойтоатлантическа блогой сэрэгэй плацдарм болгохые, Баруун Германида зонхилхы байдалые баруун германска империалистнуудта хангахые оролдоно гэжэ Вальтер Ульбрихт тэмдэглэбэ.

Реваншистнуудай ба милитаристнуудай аденауэровскэ бүлэг өөрынгөө түрүүшын сохилтые нэн түрүүн Францида ба гитлеровскэ фашистнуудай добтолго үзэһэн баруун европейскэ хэдэн олон бусад оронуудта эсэргүү шэглүүлхэ һанаатай байна гэжэ Вальтер Ульбрихт тэмдэглэбэ. Нэн түрүүн Францида эсэргүүгээр баруун германска милитаристнуудай сохилтын шэглүүлэгдэһэн баримта юунһээ харагданаб гэхэдэ, «хүсэнэй политика» тухай шашадаг болобошье, Бонидохи господинууд хадаа ГДР-дэ эб найрамдалай вахтада жагсажа байһан советскэ сэрэгүүдэй ямар хүсэтэй байһыень тон һайнаар мэдэнэ, тэдэнэр ГДР-эй, Чехословакиин ба Польшын хүдэлмэришэд болон таряашадай хүсые тон һайнаар сэгнэжэ шадаха юм гэжэ Ульбрихт хэлэбэ. ГДР-дэ хүдэлмэришэд ба таряашад аюулгүй байдал сахиха хэмжээнүүдые абажа эхилээ, тэдэ хэмжээнүүд июниин 17-ной гү, али тиимэрхүү фашистска бусад аашануудай дабтагдаха аргагүй болгоно гэжэ тэдэнэр һайнаар мэдэнэ.

ГДР-дэ американска агентнуудай ба шпионуудай, мүн тэдэнэй мэдэлдэ байдаг баруун германска болон баруун берлинскэ террористическэ, тагнуулай элдэб янзын организацинуудай үргэнөөр ябуулдаг хоролон-һүйдхэлгын гэмтэ ажал-ябуулгань уласхоорондын эрхын бүхы нормонуудта зүришэнэ гэжэ харуулһан хэдэн олон баримтануудые Ульбрихт дурдаба.

СДПГ-эй баруунай ударидагшад боннско правительствын агрессивнэ гадаадын политикые зүбшөөнэ гэжэ Вальтер Ульбрихт тэмдэглэбэ.

Бермудска аралнууд дээрэ нэгэн талын зүблөөе баруун гүрэнүүдэй хэхээр хараалһан тухай хэлэхэ зуураа, Ульбрихт иигэжэ тэмдэглэбэ: хэрбээ энэ зүблөөн болоо һаа, Германиин хоёр болон хубаарилгые улам ехэ болгохо, мүн баруун гүрэнүүдэй энээнэй урда тээхи нэгэн талын бүхы бусад зүблөөнүүдэй һүүлээр үзэгдэдэгтэл адляар Европодохи американска зэбсэгтэ жандармын үүргэ дүүргэхээр Баруун Германиие бэлэдхэхэ зам дээрэхи ээлжээтэ алхамынь болохо байна.

Германитай эбэй договор баталха тухай Советскэ правительствын дурадхалнуудые хаража үзэхэеэ США-гэй арсаһан ябадалынь Европодо эб найрамдал сахилгые хангаха дурагүй байһан тухай гэршэлнэ. Европодо эб найрамдал сахиха гансахан арга болбол Германитай эбэй договор баталалга ба германска территори дээрэхи американска агрессивнэ сэрэгэй базануудые зайлуулга болоно гэжэ энээнтэй дашарамдуулан Вальтер Ульбрихт тэмдэглэбэ.

Өөрынгөө мэдүүлгэ соо Ульбрихт хадаа немецкэ ба французска арадуудай хоорондохи харилсаануудта ехэ анхарал хандуулба. Германска Демократическа Республика ба эб найрамдал хүсэгшэ бүхы немецүүд Баруун Германида германска милитаризмын һэргээгдэхэ ябадалда, тусгаарлабал, «европейскэ арми» тухай договорто эсэргүү тэмсэжэ байгаа французска арадые дэмжэнэ гэжэ Ульбрихт мэдүүлбэ. ГДР-эй правительство национальна бэеэ даанхай байдалай ба бүрин гүйсэд тэгшэ эрхын үндэһэ һуури дээрэ французска арадтай хани барисаата харилсаануудые тогтоохын тула бүхы хүсэеэ зорюулха юм.

Немецкэ арадые шэнэ дайнай аюулда оруулха гэһэн американска дай үүдхэгшэдтэ ба тэдэнэй боннско туһамаршадта һаад хэхэ гээшэ немецкэ арадай эб найрамдал хүсэгшэ бүхы демократическа хүсэнүүдэй гол зорилгонь болоно гэжэ Вальтер Ульбрихт тэмдэглэбэ.

Германиин нэгэдэлые хүсэдэг ушарһаа, бидэнэр демократическа үндэһэ һуури дээрэ Германиин нэгэдэл һэргээн байгуулха ба эбэй договор баталха хэрэгтэ зорюулагдаһан бүхы асуудалнуудые тэгшэ эрхын үндэһөөр, даб дээрэхи условинуудые табингүйгөөр, ямаршье сагта Баруун Германиин түлөөлэгшэдтэй хамтадаа тодорхойлон хэлсэхээр бэлэн байһан тухайгаа урдынхидал адляар мүнөөдэр мэдүүлнэбди гэжэ Ульбрихт хэлэбэ. Түгшүүрилые һулаpуулха, единэ, демократическа, эб найрамдал хүсэгшэ ба бэеэ даанхай Германиие байгуулха зам нээжэ шадаха ямаршье асуудалаар хэлсээ хэхые Германска Демократическа Республикын правительствын бэлэн байһаниие үшөө дахин тэмдэглэнэб гэжэ Ульбрихт мэдүүлбэ.

ГДР-эй правительствын ба Арадай палатын нэгэтэбэшэ дурадхаһанай ёһоор, Баруун Германиин ба ГДР-эй түлөөлэгшэдһөө ниитэ германска саг зуурын правительство бүридүүлхэ тухай дурадхалһаа гадна, Вальтер Ульбрихт Баруун Германиин ба ГДР-эй хоорондо дүтэ бололсохо хэрэгтэ шэглүүлэгдэһэн хэдэ хэдэн бусад дурадхалнуудые тэрэшэлэн оруулба. Тусгаарлабал, тэрэ хадаа ниитэ-германска худалдаа наймаа ехэдхэхэ, үргэдхэхэ тухай асуудалаар, мүн ороной хоёр хубиин немецүүдэй хоорондо үнэхөөр таатай харилсаануудые тогтоохын тула Баруун ба Зүүн Германиин хоорондохи харилсаа шиидхэхэ тухай асуудалаар ГДР-эй болон Баруун Германиин хоорондо хэлсээ дары хэхэ гэжэ дурадхаба. Вальтер Ульбрихт түгшүүрилтэ байдалые һулаpуулха зорилгоор, Германиие амгалан ёһоор нэгэдүүлхэ зорилгоор полициин тоо, буу зэбсэг, байралалга ба тэрэнэй зорилгонууд тухай хэлсээ хэхэ гэжэ дурадхаба. Саашаа милитаристска литературада эсэргүү тэмсэхэ тухай асуудалаар, гуманизмын идейтэй номуудые, фильмнүүдые, искусствын зохёолнуудые бүхы Германида тараан дэлгэрүүлхэ тухай асуудалаар хэлсээ хэхээр ГДР-эй правительствын бэлэн байһан тухай Вальтер Ульбрихт мэдүүлбэ.

Ульбрихтын правительственна мэдүүлгын түгэсхэлэй хубинь германска асуудалые эбэй ёһоор түргөөр шиидхэхын түлөө немецкэ арадай тэмсэлые шангадхаха хэрэгтэ зорюулагдаба. Бермудска нэгэн талын зүблөөе зарлажа, Германитай эбэй договор баталалгада һаад хэхые баруун гүрэнүүдэй эрмэлзэжэ байһан ушарһаа, эбэй договорой түлөө, энэ договорой хүсэндөө ороһоной һүүлээр жэл болоод эзэмдэлгын сэрэгүүдые гаргахын түлөө, Германиин территори дээрэ гадаадын сэрэгэй бүхы базануудые үгы хэхын түлөө немецкэ арадай тэмсэл хадаа тон шухала зорилго болоно | гэжэ Ульбрихт тэмдэглэбэ.

Германитай эбэй договор баталха талаар 1952 оной мартда Советскэ Союзай дурадхаһан проект немецкэ арадай интересүүдтэ харюусана гэжэ Ульбрихт тэмдэглэбэ, партиина хамаадалгаһаа, үзэл бодолһоо, социальна байдалһаа дулдыдангүйгөөр, эб найрамдалай, нэгэдэлэй, демократиин ба ажана һайн байдалай түлөө арадай агууехэ хүдэлөөндэ нэгэдхэхэ гэжэ эб найрамдал хүсэгшэ бүхы немецүүдые урялба.

Вальтер Ульбрихт Баруун Германиин хүдэлмэришэдтэ, таряашадта, залуушуулда ба бүхы ажалша хүн зондо боннско правительствын политикын хүшэр хүндэ хойшолонгүүдтай байһые зааба.

Правительственна мэдүүлгынгөө түгэсхэлдэ Ульбрихт иигэжэ хэлэбэ:

Германска Демократическа Республикые бэхижүүлгэ хадаа эб найрамдал сахихын түлөө, демократическа үндэһэ һуури дээрэ Германиин национальна нэгэдэл байгуулхын түлөө тэмсэлэй түрүүшын зорилгонь болоно.

...Германска Демократическа Республикын бата бэхи байһан ябадал баруун германска милитаризмда ба американска империализмда эсэргүү хүшэр хүндэ тэмсэлдэнь улам шэнэ хүсэнүүдые Баруун Германиин хүдэлмэришэн ангида, патриотическа бүхы хү[…] нүүдтэ үгэнэ. Германска Демокр[…] тическа Республикын бата бэ[…] байһан ябадал Баруун Герман[…] дахи милитаристнуудай түсэбүү[…] буруу һүрэхэ байһаниие тэрэшэл[…] харуулна.

Табанжэлэй түсэб ба шэнэ […] раа шугамые бэелүүлгэ ГДР[…] хүн зоной ажабайдалай хэмжэ[…] саг үргэлжэ дээшэлүүлнэ. Ар[…] өөрынгөө хуби заяа өөрынгөө г[…] та абажа, гүрэниие ба экономик[…] хүтэлбэрилжэ шадаха юм гэ[…] Баруун Германиин хүдэлмэриш[…] ангида ба таряашадта харуулна[…] ди. Мүнөөдэр Германска Демокр[…] тическа Республикада хүдэлмэр[…] шэн ангиин ба ажалша таряаш[…] дай байдалынь хэзээ хэзээнэйхи[…] һайн байна.

Германска Демократическа Р[…] публика дотор гражданин бүхэ[…] ажабайдалай условинууд ханга[…] данхай. Эндэ экономическа кри[…] сүүд, концернууд ба банкнуу[…] эзэдэй дура зоргоороо аашала[…] саашадаа байхаяа болёо. Эб […] рамдал хүсэгшэ бүхы патриоти[…] ка хүсэнүүд ахадүүгэй хани хар[…] саатайгаар нигтаран жагсаад, […] найрамдалай түлөө баруун г[…] манска тэмсэлшэдтэй хамта[…] зэргэлэн тэмсээ һаа, американ[…] болон германска монополист[…] дай сэрэгэй бүхы түсэбүүд э[…] эхиндээ үгы хэгдэхэ, тиин эб […] рамдалай ба Германиин демок[…] тическа нэгэдэлэй ехэ хэрэг ила[…] бүхы Германи дээгүүр эб найр[…] далай ба эрхэ сүлөөгэй наран т[…] ран мандаха байна.

БЕРЛИН, ноябрийн 25. (ТАС[…] Вальтер Ульбрихтын үгэ хэлэһэ[…] һүүлээр, элдэб янзын фракцин[…] дай түлөөлэгшэд үгэ хэлэбэ. […] хэлэгшэд хадаа германска а[…] далые эбэй ёһоор шиидхэхэ […] хай асуудалаар ГДР-эй прем[…] министрын уялгануудые гүйсэд[…] шэ Вальтер Ульбрихтын хэ[…] ГДР-эй правительствын мэдүүл[…] тэрээн дотор хэлэгдэһэн тодор[…] дурадхалнуудые өөһэдынгөө фр[…] цинуудай үмэнэһөө һайшааба. А[…] дай палата ГДР-эй Арадай па[…] тын бүхы фракцинуудай хам[…] мэдүүлгые нэгэн һаналаар бата[…] абаа.

Мэдүүлгэ соонь иигэжэ хэлэ[…] нэ:

Арадай палатын депутадууд […] манска асуудалые эбэй ё[…] шиидхэхэ тухай ГДР-эй прем[…] министрын уялгануудые гүйсэд[…] шэ Вальтер Ульбрихтын хэһэн […] дүүлгые, мүн тэрээн дотор хэлэ[…] һэн тодорхой шэнэ дурадхал[…] дые гүн гүнзэгы ханалтайгаар […] шаана. Тэрээгээрээ, ГДР-эй […] вительство хадаа немецүүдэй […] рондо хэлсээ түйлаха хэрэгтэ х[…] лэлгэ хэжэ үргэлжэлхэ, манай […] оронии амгалан ёһоор нэгэд[…] хын түлөө тэмсэлээ һулаpуулха[…] гэһэн хэлбэришэгүй дура хүс[…] мэдүүлнэ. ГДР-эй Арадай пал[…] манай арадай ажабайдалай ш[…] ла энэ асуудал шиидхэхын […] бүхы хүсэеэ зорюулхаар саг […] гэлжэ бэлэн байһанаа дахин […] дэглэнэ. Германиин нэгэдэлые […] гээхэ ба эб найрамдал сахиха […] хай бүхы асуудалнуудые хамта[…] түргөөр зүбшэн хэлсэлгэ Евро[…] тэрээнһээ байха бүхы дэлхэй[…] рэ эб найрамдалай хэрэгтэ ш[…] хэхы удхашанартай байна. […] талын хэлсээ ба хамтын хөөрэ[…] хэжэ, һайн дура хүсэл гаргаа[…] шиидхэгдэжэ болохогүй а[…] даата тиимэ проблемэнүүд бай[…] юм гэжэ ГДР-эй дээдэ түлөө[…] газар урдынхидал адляар эт[…] хэй байна.

Аденауэрэй правительство м[…] полистическэ дайша капиталай[…] рессивнэ интересүүдэй ту[…] өөрынгөө засагые һэшхэлгүй[…] ашаглана гэжэ Баруун Герма[…] хи мүнөөнэй хүгжэлтэ һэжэ[…] гөөр харуулна. Тиимэһээ, м[…] нацын эб найрамдал хүсэгшэ[…] хы патриотическа хүсэнүүдые […] зээ хэзээнэйхиһээ улам ехээр […] нөөдэр шангадхаха, хэлбэриш[…] нэгэдэл болгон нигтаар жаг[…] шухала байна.

Германска Демократическа […] публикын Арадай палата өөр[…] голос үргэнэ, эхэ ороноо нэгэ[…] хын тула, эб найрамдал сах[…] ба бэхижүүлхын тула хүсэеэ […] лахагүй гэжэ Германиин бүхы[…] зониие—хүдэлмэришэд, таряа[…] албахаагшад, эрдэмтэд, техни[…] врачууд, искусствын хүдэлмэр[…] шэд, хүмүүжүүлэгшэд, нэн т[…] залуушуулые урялна.

Зүблэхэ зүйлдэ табигдаһан […] сад хэдэн асуудалнуудые хар[…] үзэһэнэйнгөө һүүлээр, Арадай […] лата хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

Редакторай орл[…]
Д. Л. ЛОБСАНО[…]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора— 7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10-17, пропаганды и переводов—6-84.